

בחוק אין מענה לצורכי הצבא, אין שוויון, אין הקלה לחשרתים, ואין סנקציות משמעותיות.

יעדי גיוס במקום חובת שירות כללית

שיטת היעדים נוסתה ונכשלה! ההסדר קובע כי החובה לעמידה ביעדים מוטלת על הממשלה ולא על הפרט החרדי. מדיניות הוצאת צווי הגיוס, שהם תנאי להפעלת הסנקציות, לא מוגדרת בחוק ולא ברור כיצד ואיך הממשלה אמורה לעמוד ביעדים.

החזרת הטבות מיידית

המתווה מחזיר מיידית את חצי תקציב הישיבות ואת הנחות המעונות והביטוח הלאומי, מחזיר את דחיות השירות והפטור בגיל 26 ללא מנגנוני פיקוח יומיומיים, ומעניק חנינה לכל האלפים שהוכרזו כיום 'משתמטים' וכפופים לאכיפה, וכל זאת לפני הוכחה לעמידה ביעדים כלשהם.

פגיעה בעקרון השוויון

בהסדר המוצע אין חובת גיוס כללית ואין שוויון בנטל. בהיעדר קריטריונים הקובעים מי ייקרא לגיוס, ההצעה מייצרת אי שוויון לא רק כלפי האוכלוסיות המשרתות אלא גם בתוך המגזר החרדי.

יעדים לא מחוקקים

לאו דווקא לחרדים! היעדים כוללים חרדים לשעבר שבשנים האחרונות היו 70% מהמתגייסים ה"חרדים". **לאו דווקא לחיילים!** היעדים כוללים 10% שירות אזרחי ביטחוני. **לאו דווקא לצעירים וללוחמים!** היעדים כוללים את בני ה-25 וה-26 עם שני ילדים, תשלומי משפחה והבטחה לקל"ב.

חטרת החוק: הסדרה מחדש של מעמד תורתו אומנותו

רק אחת מארבע המטרות שבהצעת החוק נוגעת לסוגיית הגיוס. שאר המטרות נועדו לשרת את המגזר החרדי ולהכשיר את הפטור של עשרות אלפי בחורי ישיבות חייבי גיוס.

יעדים נמוכים

הצבא מדבר על צורך מיידי ב-12,000 לוחמים ותומכי לחימה ועל יכולה קליטה של כל כ-100,000 חייבי הגיוס החרדים כבר באמצע 2026. המתווה המוצע מגדיר יעד של 8,160 עד אמצע 2027, כאשר מראש מוגדר ויתור על סנקציה של שלילת כל התקציב לאי עמידה ב-25% מהם, וכן ועדה שרשאית לצמצמם עוד.

סנקציות אישיות, חלשות וקצרות טווח

הסנקציות האישיות המיידיות (הגבלות רישיון נהיגה, יציאה מהארץ, לימודים ועבודה) מגייסות לישיבות ולא לצבא, הסנקציות הכואבות (דיוור, מעונות יום וכד') מפסיקות בגיל 26, בדיוק בגיל שהרלוונטיות שלהן עולה. כך לא מעצבים מוטיבציה לגיוס. בנוסף, הטלת סנקציה על הפרט כשהיעד מוטל על הממשלה בעייתית.

מה ראוי שיופיע בהצעת החוק?

חוק המטיל חובת גיוס שוויונית, על כלל הצעירים החרדים עם אפשרות דחייה לשם לימוד תורה עד גיל 20 ופטור לקבוצת עילויים מצומצמת שיבחרו בהליך שקוף וממלכתי. נותן מענה לצורכי הצבא ומקל על כלל המשרתים.

לצה"ל זכות ראשונים בבחירת חייליו, היתר יופנו לשירות הלאומי-אזרחי שמשכו כאורך שירות החובה, ויתבצע בגופי חירום וביטחון בלבד.

סנקציות כלכליות ומנהליות מיידיות, ארוכות טווח ומשמעותיות שפוגשות את הפרט ומתמרצות גיוס.

פיקוח תכופ ואכיפה כבדת משקל, על נוכחות יומיומית של דחויי השירות בישיבות, על אמינות דיווחי הישיבות ועל עידוד ראשי ומנהלי ישיבות לאי-גיוס.

לחרדים יתאפשר לשמור על אורח חייהם, וזאת תוך איזון עם זכותם של חיילים אחרים לכבוד זהה ושל נשים להתקדמות לתפקידים מובילים בחילות השונים.

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
החלפת פרק ג' 1 פרק ג': 1 שילוב תלמידי ישיבות ובוגרי מוסדות חינוך חרדיים סימן א': מטרה והגדרות				
מטרה	26ב. מטרתו של פרק זה לצמצם את איהשוויון בגיוס לשירות סדיר, לרבות באמצעות שילוב של בני הציבור החרדי בשירות לאומי-אזרחי-בטחוני, ולקבוע הסדרים שתכליתם להסדיר את מעמדם של תלמידי ישיבות שתורתם אומנותם; ולקדם את השתלבותם בשוק העסוקה ואת תרומתם למשק המדינה והכל מתוך הכרה בחשיבות לימוד התורה.	סעיף המטרה של החוק מצהיר כי כוונתו לצמצם את אי-השוויון בגיוס לשירות סדיר, לרבות באמצעות שילוב חרדים בשירות אזרחי-בטחוני, וכן מציב מטרה של הסדרת מעמדם של תלמידי הישיבות שתורתם אומנותם, מתוך הכרה בחשיבות לימוד התורה.	הצעת החוק מבהירה שהיא עוסקת למעשה ב-4 נושאים – צמצום אי השוויון, הכולל שילוב בשירות אזרחי-בטחוני, הסדרת מעמדם של תלמידי הישיבות שתורתם אומנותם והכרה בחשיבות לימוד תורה. כך שלמעשה מתוך 4 נושאים – רק אחד נועד למטרת החוק עצמו – שירות הבטחון וגם הוא קובע צמצום בלבד של אי השוויון ואילו יתר הנושאים אינם עוסקים כלל בנושא זה, אלא נועדו לשרת מטרות אחרות. בכך יש הצהרה ברורה היכן מרכז הכובד בהצעת החוק והוא אינו שירות הבטחון. על פי עמדת המכון, מטרת פרק זה להביא לגיוס הצעירים החרדים לאור עיקרון השוויון ולאור צורכי הביטחון ולכן המטרה של הסדרת מעמדם של תלמידי ישיבות שתורתם אומנותם אין לה מקום בחוק זה ויש לבטלה. מוצע להגדיר את גיוס החרדים כמטרה מפורשת ולא להסתפק במטרה של צמצום אי-השוויון, במיוחד על רקע המצב המשפטי	26ב. מטרתו של פרק זה להביא לגיוס הצעירים החרדים לשירות בטחון לאור עיקרון השוויון ועל רקע הצרכים הביטחוניים של מדינת ישראל, תוך מתן כלים נוספים וייחודיים להבטחת מטרה זו בהתאמה למגזר המדובר, ותוך הקפדה על קדימות צורכי הצבא על פני השירות לאומי-אזרחי; להסדיר מתן פטור לקבוצה מצומצמת של לומדי תורה מצטיינים, מתוך הכרה בחשיבות לימוד תורה; ולקבוע את מניעת ההטבות והסנקציות הכלכליות המתאימות כנגד אלו שלא ימלאו את חובת השירות על פי חוק.

¹ סימן ה"עקוב אחרי השינויים" הוא כפי שמופיע בהצעת החוק שהונחה על שולחן הוועדה על גבי תיקון 26.

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
			השורר כיום (בניגוד למועד ניסוח הצעת החוק) בו גיוס החובה חל בשווה על כלל האוכלוסייה, כך שהחוק החדש יצמצם בפועל את השוויון ולא את אי-השוויון. בנוסף, כיון שעמדת המכון היא כי שירות לאומי-אזרחי יכול להיעשות רק לאחר שניתן מענה לצרכי הצבא, יש לציין את הדבר מפורשות כחלק ממטרות החוק. עוד מוצע כי ההכרה בחשיבות לימוד התורה תנוסח ביחס למתן פטור לקבוצה מצומצמת של לומדי תורה מצטיינים בלבד ולא כעקרון כללי שחל על כל החוק, כפי שניתן להבין מן הניסוח "הכל מתוך הכרה בחשיבות לימוד התורה" המופיע בהצעת החוק, וזאת על מנת למנוע פרשנות רחבה שתרוקן את הסדרת גיוס בני הישיבות מתוכן. לאור הקשיים הצפויים בגיוס בפועל של בני הישיבות, מוצע לכלול גם את הסנקציות הכלכליות המתאימות כאחת ממטרות החוק. בפועל יתכן כי הסנקציות הללו יובילו גם להשתלבות בתעסוקה, למרות שלדעתנו אין לכלול מטרה זו כחלק ממטרות החוק כי זו לא תכליתו.	
הגדרות	26ג. בפרק זה – "הכשרה-תעסוקתית-מיועדת" – כל אחד מאלה:	סעיף זה כולל הגדרות הרלוונטיות לסעיפים הבאים בפרק. במסגרת זו מוגדרים המושגים "חוק שירות	עמדת המכון היא כי יש להגביל את השירות הלאומי-אזרחי רק לשירות אזרחי-בטחוני כהגדרתו בחוק שירות לאומי-אזרחי, אולם אין	בפרק זה – "אמצעי זיהוי ביומטריים" –

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	הכשרה שאישר שר הכלכלה והתעשייה, המיועדת לקידום שילובם המקצועי בתעסוקה של תלמידי ישיבה, לרבות פעילות הכוונה מקצועית, לימודים להשלמת השכלה ל-12 שנות לימוד או להשלמת תעודת בגרות או מכינה ללימודים אקדמיים, שאישר שר החינוך, או השכלה אחרת שאישר שר הכלכלה והתעשייה על פי אמות מידה שקבע בשים לב לצורכי הצבא, לימודים לקראת תואר מוכר כמשמעותו בחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958, הדרושים לצורך עיסוק במקצוע שקבע שר הכלכלה והתעשייה, בצו, לאחר שהשתכנע כי קיים מחסור במשק בעובדים באותו מקצוע; "חוק שירות לאומי-אזרחי" - חוק שירות לאומי-אזרחי, התשע"ד – 2014 "ישיבה" - ישיבה או כולל שמתקיימים בהם לימודים	לאומי-אזרחי", "ישיבה", "צו דחיית שירות" ו"שירות לאומי-אזרחי". יש לשים לב לכך שבפרק זה נכללת הגדרת "ישיבה" אשר כוללת ישיבה או כולל, שמתקיימים בהם לימודים תורניים, המופעלים על ידי עמותה או חל"צ וכלולים ברשימה שגיבש שר הבטחון. הגדרת "שירות אזרחי-בטחוני" מגבילה אותו לשירות ביחידות הסמך של משרד ראש הממשלה, במטרת ישראל ובשירות בתי הסוהר בלבד. יצוין כי בהמשכה של הצעת החוק נקבע כי דחיית השירות תהיה עד לגיל 26 ולאחריה ינתן פטור קבוע, אולם על אף גיל הפטור המבוגר הוא אינו מגדיר ובהמשך אף אינו מאפשר "הכשרה תעסוקתית במסגרת זו.	צורך לצמצמו רק למשרד ראש הממשלה, המשטרה והשב"ס, לאור זאת אין צורך בהגדרה הספציפית הזו וההסדרה תעשה במסגרת תיקון עקיף בחוק שירות לאומי-אזרחי. (יצוין כי גם במסגרת הצעת החוק נעשה תיקון עקיף שכזה, כך שלא ברורה מטרת הכפילות). עמדה זו, נובעת, בין היתר, לאור העובדה שלהבדיל ממתווה זה אשר מציע מספר מצומצם בלבד של מתגייסים ומספר מצומצם יותר של משרתים בשירות אזרחי, מתווה המכון קובע כי יש לחייב את כלל המועמדים לשירות בטחון להתייבב לשירות, למעט מכסה מצומצמת של מצטיינים אשר יוכלו לקבל פטור בגיל 20, בהתאם להוראות החוק. מעבר לזאת, נראה כי כלל אין צורך בהגדרה ובמסלול שנקבעו בנוסח המוצע שכן במסגרת חוק שירות בטחון בנוסחו כיום יש אפשרות לשירות במטרת ישראל (מכח סעיף 24א) ובשירות במשרד ראש הממשלה ובמשרדים ממשלתיים אחרים (מכח סעיף 26א) ובנוסף יש לשים לב כי בפרק היעדים – לא נעשה שימוש בהגדרה זו אלא בהפניה לחוק שירות לאומי-אזרחי ולתיקון עקיף בו.	כהגדרתם בחוק הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ובמאגר מידע, התש"ע - 2009; "חוק שירות לאומי-אזרחי" - חוק שירות לאומי-אזרחי, התשע"ד – 2014. "ישיבה" - ישיבה או כולל שמתקיימים בהם לימודים תורניים, המופעלים על ידי עמותה או חברה לתועלת הציבור והכלולים ברשימה שגיבש לעניין זה שר הביטחון לפי סעיף 26ח. "צו דחיית שירות" – צו שניתן לפי סעיף 26ד. "שירות לאומי אזרחי" – כהגדרתו בחוק שירות לאומי אזרחי. "שנת גיוס" - שנה המתחילה ביום 1 ביולי והמסתיימת ביום 30 ביוני בשנה העוקבת.

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	תורניים, המופעלים על ידי עמותה או חברה לתועלת הציבור והכלולים ברשימה שגיבש לעניין זה שר הביטחון לפי סעיף 26א "צו דחיית שירות" – צו שניתן לפי סעיף 26 <u>"שירות אזרחי-ביטחוני" – שירות ביחידות הסמך של משרד ראש הממשלה שתכלית פעילותו היא ביטחון המדינה ותושביה, במשטרת ישראל ובשירות בתי הסוהר, בכל תחום או תפקיד"</u> "שירות לאומי אזרחי" – כהגדרתו בחוק שירות לאומי אזרחי.		בהמשך החוק, בסעיף 26 הנכלל בפרק היעדים, יש הגדרה נפרדת ל"מוסד חינוך חרדי" אשר כוללת מוסדות חינוך תרבותיים ייחודיים או מוסדות לימוד חרדיים אחרים, ששר הביטחון קבע בצו. ויש לשים לב מתי נעשה שימוש בכל אחת מהן. לאור ההצעה במתווה המכון להוסיף בקרת נוכחות ביומטרית מוצע להוסיף את ההגדרה בנוגע לאמצעי זיהוי ביומטריים. כמו כן, מוצע להוסיף את ההגדרה לשנת גיוס, אשר נכללה בפרק היעדים, לצורך קביעת מועדי חובות הדיווח על מספרי המתגייסים ולצורך מכסת הפטור המצומצמת המתאפשרת בכל שנת גיוס על פי מתווה המכון לתלמידי ישיבה מצטיינים.	
	סימן ב': דחיית שירות ושילוב בשירות סדיר ובשירות לאומי-אזרחי			
דחיית שירות לתלמידי ישיבות	26ד. שר הביטחון, ראשי, לבקשת מיועד לשירות ביטחון שהוא תלמיד ישיבה, לדחות, בצו, את מועד התייצבותו לשירות סדיר, אם מצא כי מתקיימים לגביו כל התנאים לדחיית שירות כאמור בסעיף 26 וראה לנכון לעשות כן בהתחשב בצרכי הביטחון ובהיקף הכוחות הסדירים.			
תנאים לדחיית שירות של תלמיד ישיבה	26ה. התנאים לדחיית שירותו של מיועד לשירות ביטחון שהוא תלמיד ישיבה, לפי סעיף 26ד, הם כמפורט להלן:	סעיף זה קובע תנאים לדחיית שירות של תלמיד ישיבה, ובהם היקף שעות הלימודים הנדרשות ואי-עיסוק בעיסוקים נוספים.	בהצעת החוק המוצעת על אף גיל הפטור המאוחר, לא ניתנת אפשרות להכשרה תעסוקתית, ובכך בנוסף לפגיעה באפשרות השילוב בגיוס עליה נצביע בהמשך, נפגעת אפשרות שילובם של בני המגזר החרדי בשוק	26ה. התנאים לדחיית שירותו של מיועד לשירות ביטחון שהוא תלמיד ישיבה, לפי סעיף 26ד, הם כמפורט להלן: (1) הוא לומד בישיבה לימודים

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	תורניים, באופן סדיר, בהיקף שלא יפחת מ־45 שעות בשבוע, ובכולל - 40 שעות בשבוע, למעט בתקופות חופשה שקבע בתקופות חופשה המקובלות בשיבות, שקבע שר הביטחון; ואולם לעניין מיועד לשירות ביטחון הנמצא בהכשרה תעסוקתית מיועדת, יופחת מהיקף השעות לפי פסקה זו מספר השעות שבהן הוא נמצא בהכשרה כאמור, ובלבד שלא יופחתו יותר מ-20 שעות בשבוע;	יצוין כי בהמשכה של הצעת החוק נקבע כי דחיית השירות תהיה עד לגיל 26 ולאחריה יינתן פטור קבוע. על אף גיל הפטור המבוגר, תיקון החוק אינו מתיר קיצור שעות במקרה של תלמיד הנמצא בהכשרה תעסוקתית.	התעסוקה. מחיקת סעיף זה, עלולה לפגוע גם בשיבות ההסדר החרדיות, המציעות מסלול טכנולוגי – יש לתת על כך את הדעת ולוודא כי בהצעת החוק ינתן מענה לסוגיה זו. מתווה המכון מציע קיצור תקופת דחיית השירות לגיל 20 (במקום גיל 26 בהצעת החוק), שלאחריו חובת שירות ולא פטור. לכן, אין צורך בהתייחסות לכל נושא ההכשרה תעסוקתית, שכן זו אינה מיועדת לגילי 18-20. על מנת להבטיח כי דחיית השירות, נעשית אך ורק למטרות לימוד תורה ובהתאם לתנאים שנקבעו בחוק, נוספה דרישה למסירת אמצעי זיהוי ביומטריים ולהתחייבות לבדיקת נוכחות ביומטרית לשם הבטחת קיומו של התנאי המחייב את שעות הלימוד השבועיות המינימליות. יצוין כי הנוסח המוצע (למעט אמצעי הזיהוי) זהה לנוסח המופיע בנוגע לשיבות ציוניות גבוהות בסעיף 22 לחוק שירות ביטחון. כיון שמדובר במסלול דומה, אין מקום עוד להבחנה בין המסלולים.	תורניים, באופן סדיר, בהיקף שלא יפחת מ־45 שעות בשבוע, ובכולל - 40 שעות בשבוע, למעט בתקופות חופשה שקבע שר הביטחון; הוא מסר אמצעי זיהוי ביומטריים לפוקד ולראש הישיבה והתחייב לשתף פעולה עם בקרת נוכחות ביומטרית לשם הבטחת קיומו של תנאי זה.

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	(2) הוא אינו עוסק בכל עיסוק נוסף על לימודיו בישיבה, ואולם – (א) – רשאי מיועד לשירות ביטחון לעבור הכשרה תעסוקתית מיועדת; (ב) – רשאי מיועד לשירות ביטחון שהוא נשוי ושמלאו לו 22 שנים, לעסוק בעיסוק נוסף על לימודיו בישיבה, ובלבד שלא יעסוק בעיסוק כאמור בשעות הלימודים בישיבה כאמור בפסקה (1) לעניין פסקה זו, "עיסוק" – עבודה שמקובל לקבל בעבודה שכר, בין שהיא נעשית בשכר ובין שהיא נעשית שלא בשכר, ולרבות כל עיסוק אחר שקבע שר הביטחון;	יש לשים לב כי על אף קביעת איסור העיסוק, הושמטה הגדרת "עיסוק" מן החוק.	מוצע להותיר את קביעת איסור העיסוק בזמן דחיית השירות (עד גיל 20), שכן מטרת דחיית השירות היא לימוד תורה ולא פרנסה, ולהשיב את הגדרת ה"עיסוק" אשר היתה מקובלת בחוק בעבר.	(2) הוא אינו עוסק בכל עיסוק נוסף על לימודיו בישיבה; בפסקה זו, "עיסוק" – עבודה שמקובל לקבל בעבודה שכר, בין שהיא נעשית בשכר ובין שהיא נעשית שלא בשכר, ולרבות כל עיסוק אחר שקבע שר הביטחון;
(3) הוא קיים את חובותיו לפי חוק זה, ובכלל זה התייצב לרישום ולבדיקה רפואית לפי סעיפים 3 ו-5;				
(4) הוא הצהיר, בתצהיר בכתב שניתן לפי סעיף 15 לפקודת הראיות, כי מתקיימים בו התנאים שבפסקאות (1) עד (3);				
(5) בעל תפקיד בישיבה שבה הוא לומד, שהוא מורשה חתימה של העמותה או החברה לתועלת הציבור המפעילה את הישיבה, הצהיר בתצהיר בכתב שניתן לפי סעיף 15 לפקודת הראיות, כי מתקיים במיועד לשירות ביטחון התנאי שבפסקה (1), והתחייב כי אם יחדל להתקיים במיועד לשירות ביטחון התנאי האמור,				

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	יודיע על כך לפוקד תוך 21 ימים ;			
	(6) תנאים נוספים שקבע שר הביטחון, באישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת.			
<u>הוראות לעניין תצהיר בעל תפקיד בשיבה</u>	26ה1. (א) היה יותר מבעל תפקיד אחד בשיבה שהוא מורשה חתימה כאמור בסעיף 26ה(5), יהיה רק אחד מהם רשאי להצהיר כאמור באותו סעיף בכל שנת גיוס, כל עוד הוא ממלא תפקיד בשיבה. (ב) בעל תפקיד בשיבה שהוא מורשה חתימה כאמור בסעיף 26ה(5), שהוטל עליו עיצום כספי לפי סימן ד' יותר מפעם אחת או שהוטלו עליו קנסות לפי סעיף 26כ17 לגבי חמישה מיועדים לשירות ביטחון, לא יהיה רשאי להצהיר כאמור באותו סעיף	הסעיף מציע להוסיף דרישות לענין בעל תפקיד, להגביל אותו לבעל תפקיד אחד וכן לקבוע כי אדם שהוטל עליו עיצום כספי יותר מפעם אחת או שהוטל עליו קנס לגבי חמישה מיועדים, לא יוכל לשמש להצהיר כאמור.	יש לשים לב כי איסור ההצהרה נקבע רק במקרה של הטלת יותר מעיצום כספי אחד או הטלת יותר מ-5 קנסות. יש לציין כי הליך העיצום הכספי וכך גם הליך הטלת הקנס (בוודאי במידה והוחלט להשפט) עלול לארוך זמן ממושך, כך שבקביעת הספים האלה יש הכשרה של המשך הגשת תצהירים על ידי אנשים שכבר נקבע פעם אחת על ידי הרשויות כי אין לתת בהם אמון ולפיכך ככל שיוחלט לנקוט צעד זה, יש לקבוע אותו למן גילוי חוסר המהימנות ולכל הפחות מהעיצום הכספי או הקנס הראשון.	
מתן צו דחיית שירות	26ו. (א) צו דחיית שירות יינתן לתקופה שלא תעלה על שנה.	בהצעת החוק מוצע כי דחיית השירות תינתן משנה לשנה עד לגיל 26. סעיף זה מתיר את דחיית	במסגרת הצעת החוק נקבע כי תינתן דחיית שירות על ידי שר הביטחון. נוסח החוק מאפשר מתן דחיית שירות לכלל המבקשים עד להגיעם	26ו. (א) צו דחיית שירות יינתן לתקופה שלא תעלה על שנה.

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	(ב) שר הביטחון רשאי לחזור ולתת למבקש צו דחיית שירות, עד הגיעו לגיל הפטור כהגדרתו בסעיף 26; (ג) ביקש מיועד לשירות ביטחון לחזור ולקבל צו דחיית שירות כאמור בסעיף קטן (ב), יצרף מחדש לכל בקשה כאמור תצהירים והתחייבות כאמור בסעיף 26ה(4) ו-(5).	השירות עד להגעה לגיל הפטור.	לגיל הפטור. בשים לב לכך שמתווה הצעת החוק מבוסס על יעדי גיוס וכן סעיף זה מאפשר דחיית שירות לכל מי שמבקש זאת עד להגעה לגיל הפטור - לא ברור כיצד ועל פי אילו קריטריונים שר הבטחון יקבע למי לתת דחיית שירות ועד לאיזה גיל ולמי לא יינתנו או תופסק דחיית השירות ואלה יקראו בצווי גיוס. מעבר לפגיעה בעקרון השוויון שנוצרת כתוצאה ממתן דחיית השירות רק לבני מגזר זה, הדבר מעלה קושי גם בהקשר של שוויון בין מבקשי דחיית השירות בתוך המגזר. העדר הקישור בין דחיות השירות ומתן הפטור לבין עמידה ברף הגיוס מעורר בעיה - שכן גם בשנה בה אין עמידה ביעדים יכול השר להמשיך ולתת דחיות שירות ובהמשך מחויב במתן הפטורים, ללא כל מגבלה. לפיכך, בשיטת היעדים (שהמכון מתנגד לה), יש לקשור בין השניים ולהבטיח שלא ניתן יהיה להמשיך במתן דחיות שירות ופטורים, ללא כל מגבלה, במקרה של אי עמידה ביעדים, שייבחנו לדוגמא, בכל רבעון. עמדת המכון היא כי מכוח עקרון השוויון	(ב) שר הביטחון רשאי לחזור ולתת למבקש צו דחיית שירות, עד הגיעו לגיל 20; (ג) ביקש מיועד לשירות ביטחון לחזור ולקבל צו דחיית שירות כאמור בסעיף קטן (ב), יצרף מחדש לכל בקשה כאמור תצהירים והתחייבות כאמור בסעיף 26ה(4) ו-(5).

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
			ובשים לב לצרכי הצבא אין מקום עוד לפטור מחובת שירות ויש לחייב את כלל המועמדים לשירות בטחון להתייצב לשירות, למעט מכסה מצומצמת של מצטיינים אשר יוכלו לקבל פטור בגיל 20. יחד עם זאת, מתוך התחשבות במבנה מערכת החינוך החרדית ומתוך הכרה בחשיבות לימוד התורה, מוצע לאפשר לשר הבטחון לדחות את השירות עד לגיל 20 בלבד. גיל זה נקבע כנקודת איזון בין שיקולים אלה לבין צורכי הצבא בגיוס צעירים בגיל שבו עודם כשירים לשירות קרבי ותומך לחימה בבסיסים רחוקים מן הבית וללא תשלומי משפחה המכבידים על תקציב הביטחון. זאת לאור מחקרי המכון המצביעים על גיל הנישואין הממוצע לגברים חרדים העומד על 23 וגיל הילד הראשון העומד במוצע על גיל 24 וחצי- יצוין עוד כי גם במקרא גיל 20 הוא גיל "יוצא צבא".	
שירות סדיר עם פקיעת תוקפו של צו דחיית שירות או בוטל הצו, יחולו על המיועד לשירות ביטחון הוראות סעיף 13.13	26ז. פקע תוקפו של צו דחיית שירות או בוטל הצו, יחולו על המיועד לשירות ביטחון הוראות סעיף 13.		לאור ניסיון העבר, בו לא ראו בפקיעת צו דחיית השירות חובה להתייצב, מוצע להוסיף מפורשות אמירה זו, לרבות קביעת מועדים.	26ז. פקע תוקפו של צו דחיית שירות או בוטל הצו, יחולו על המיועד לשירות ביטחון הוראות סעיף 13 והוא חייב להתייצב למילוי חובתו במועד שנקבע לפקיעת הצו או במועד שנקבע לכך בהודעה על ביטול

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
				הצו ובמידה ולא נקבע – תוך ארבעה עשר ימים מהיום שבו הגיע צו הביטול לידיעתו.
שירות לאומי-אזרחי-בטחוני	26ח. (א) מיועד לשירות ביטחון שניתן לו צו דחיית שירות ושמלאו לו 20 שנים, ואם הוא נשוי - שמלאו לו 19 שנים, רשאי פוקד, מיוזמתו, לפי בקשת המיועד לשירות ביטחון או לפי פניית הרשות לשירות אזרחי, לאשר את שירותו בשירות לאומי-אזרחי-בטחוני, לאחר שבחן את כל אפשרויות הצבתו בשירות צבאי סדיר, ובלבד שהמיועד לשירות ביטחון הסכים לאמור.	הסעיף מאפשר לבן ישיבה מיועד לשירות ביטחון ששירותו נדחה לשרת בשירות אזרחי-בטחוני אם מלאו לו 20 שנים, ובמקרה שהוא נשוי – כבר מגיל 19. זאת, לאחר בחינת אפשרות להציבו בשירות סדיר ולאחר קבלת הסכמת המיועד לשירות בטחון.	על מנת לצמצם את הפגיעה בשוויון, במתווה המכון הודגש כי שירות לאומי-אזרחי יתאפשר לבן ישיבה מיועד לשירות ביטחון רק במידה ולא התאפשר שירות צבאי. שירות לאומי-אזרחי הוגבל אך ורק לשירות אזרחי-בטחוני כהגדרתו בחוק שירות לאומי.	26ח. (א) תלמיד ישיבה המיועד לשירות ביטחון שניתן לו צו דחיית שירות מכוח הוראות פרק זה ושמלאו לו 20 שנים, רשאי פוקד, מיוזמתו, לפי בקשת המיועד לשירות ביטחון או לפי פניית הרשות לשירות אזרחי, לאשר את שירותו בשירות לאומי-אזרחי, לאחר שבחן את כל אפשרויות הצבתו בשירות צבאי סדיר ומצא כי לא ניתן לעשות כן, ובלבד שהמיועד לשירות ביטחון הסכים לאמור. מספר המיועדים לשירות ביטחון שיאושר להם לשרת בשירות לאומי אזרחי לא יעלה על 25% מבין תלמידי הישיבה בכל שנת גיוס.
	(ב) אישר פוקד את שירותו של מיועד לשירות ביטחון בשירות לאומי-אזרחי-בטחוני, לפי הוראות סעיף קטן (א), ידחה שר הביטחון, בצו, את מועד התייצבותו לשירות סדיר לצורך ביצוע השירות הלאומי-אזרחי-האזרחי-בטחוני; לא יבוטל מעמדו של מיועד לשירות בטחון אלא לאחר שאושרה הצבתו בשירות אזרחי-בטחוני.		כמו כן, נמחקה האפשרות להתחיל שירות לאומי אזרחי לנשואים בגיל 19, כפי שנקבע בהצעת החוק, על מנת שלא לתת עדיפות מבחינה כרונולוגית לשירות הלאומי אזרחי על פני השירות הצבאי ולקבוע רף אחיד לבחינת המסלולים בגיל 20 – מי לגיוס, מי לשירות אזרחי ומי למסלול המצטיינים.	(ב) אישר פוקד את שירותו של מיועד לשירות ביטחון בשירות לאומי-אזרחי, לפי הוראות סעיף קטן (א), ידחה שר הביטחון, בצו, את מועד התייצבותו לשירות סדיר לצורך

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	(ג) מי ששירת בשירות לאומי אזרחי – אזרחי-ביטחוני כאמור בסעיף זה וניתן לו אישור על השלמת השירות לפי סעיף 12 לחוק שירות לאומי-אזרחי, פטור מחובת שירות סדיר. (ד) לא הושלמה תקופת השירות הלאומי-אזרחי האזרחי-ביטחוני של מיועד לשירות ביטחון, בנסיבות כאמור בסעיף 23(ב) לחוק יראו לעניין הוראות פרק זה את תקופת השירות הלאומי-אזרחי-האזרחי בטחוני שביצע, כתקופת דחיית שירות מכוח צו דחיית שירות, אשר פקע ביום הפסקת השירות הלאומי-אזרחי. (ה) על אף האמור בסעיף קטן (א), בתקופה שמיום תחילתו של חוק שירות ביטחון (תיקון מס' 26) (שילוב תלמידי ישיבות), התשפ"ב 2022 עד תום שלוש שנים מהיום האמור, יקראו את סעיף קטן (א) כך שבמקום 20 שנים ואם			ביצוע השירות הלאומי-אזרחי. (ג) מי ששירת בשירות לאומי-אזרחי כאמור בסעיף זה וניתן לו אישור על השלמת השירות לפי סעיף 12 לחוק שירות לאומי-אזרחי, פטור מחובת שירות סדיר. (ד) לא הושלמה תקופת השירות הלאומי-אזרחי של מיועד לשירות ביטחון, בנסיבות כאמור בסעיף 23(ב) לחוק יראו לעניין הוראות פרק זה את תקופת השירות הלאומי-אזרחי שביצע, כתקופת דחיית שירות מכוח צו דחיית שירות, אשר פקע ביום הפסקת השירות הלאומי-אזרחי.

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	הוא נשוי – שמלאו לו 19 שנים – יבוא 19 שנים.			
חובת דיווח ופרסום ברשומות			לאור המלצת המכון על ביטול היעדים, מוצע להעביר את חובת הדיווח, ככל שהיא נדרשת מעבר לחובות הדיווח והרישום הקבועות בחוק שירות אזרחי-לאומי, לפרק זה. כמו כן, מוצע כי נוסף לפרסום ברשומות המופיע בהצעת החוק, תתווסף חובת פרסום גם באתר הרשות לשירות לאומי-אזרחי. עוד מוצע כי מועד הדיווח והפרסום ייקבע לחודש דצמבר, על מנת לסנכרן דיווח זה עם מועד הדיווח לכנסת הקבוע בסעיף 35 לחוק שירות לאומי-אזרחי ולא להכביד על הרשות לשירות לאומי-אזרחי ועל הכנסת בדיווחים ובדיונים כפולים.	(ה) השר הממונה על השירות הלאומי-אזרחי ידווח לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת, אחת לשנה בחודש דצמבר, לגבי השנה שקדמה למועד הדיווח, על העניינים הבאים: (1) מספר המשרתים בשירות לאומי-אזרחי שהחלו לשרת באותה שנת גיוס; (2) מספר המשרתים בשירות לאומי-אזרחי בחלוקה לגופים המפעילים; (3) השוואה לשנים קודמות. (ו) דיווח כאמור בסעיף קטן (ה), יפורסם באותו מועד בהודעה ברשומות ובאתר הרשות לשירות לאומי אזרחי.
שירות סדיר מקוצר	26ט. (א) מיועד לשירות ביטחון שקיבל צו דחיית שירות ושמלאו לו 21 שנים, שמתקיים בו האמור		אין מקום לשירות מקוצר	מסכימים עם ביטול הסעיף

הצעת חוק שירות בטחון –מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

סעיף חליפי מוצע	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	הסבר הסעיף	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	כותרת בסעיף הצעת החוק
			בפסקאות (1) או (2), יפטור אותו שר הביטחון, בצו, משירות סדיר מעבר לתקופות השירות המנויות באותן פסקאות. (1) הוא שירת בשירות סדיר של שלושה חודשים במסלול ייעודי שבין מטרתו הכשרה לשירות במערך המילואים כהגדרתו בחוק שירות המילואים (בסעיף קטן זה –מערך המילואים) (2) הוא שירת בשירות סדיר של שלושה שבועות במסלול ייעודי שמטרתו הכשרה לתפקידי חירום והצלה לשם שירות במערך המילואים, וכן השלים את השתתפותו בהכשרה תעסוקתית מיועדת. מיועד לשירות ביטחון שקיבל צו דחיית שירות, שמלאו לו 21 שנים וששירת במסלול ייעודי	

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	כאמור בסעיף קטן (א)(2) או שהצהיר על כוונתו לשרת במסלול ייעודי כאמור, והוא עובר הכשרה תעסוקתית מיועדת בהיקף העולה על 30 שעות שבועיות, ייתן לו שר הביטחון צו דחיית שירות למשך תקופת ההכשרה גם אם לא מתקיימים בו התנאים שבסעיף 26ה.			
פטור משירות סדיר למי שהגיע לגיל הפטור והוראת שעה	26. (א) נדחה שירותו של מיועד לשירות ביטחון לפי הוראות סימן זה, מזמן לזמן, עד הגיעו לגיל הפטור, יפטור אותו שר הביטחון, בצו, מחובת שירות סדיר. (ב) בסעיף בחוק זה, "גיל הפטור" - גיל 2326. (ג) על אף הוראות סעיף קטן (ב)- (1) בתקופה שמיום תחילתו של חוק שירות ביטחון (תיקון מס' 26) (שילוב תלמידי ישיבות), התשפ"ב-2022	סעיף זה קובע חובת פטור משירות ביטחון לבן ישיבה ששירותו נדחה והגיע לגיל 26.	הצעה זו מגבירה את הפגיעה בשוויון - מעבר לקביעת דחיית השירות הממושכת, היעדים ואפשרות השירות האזרחי-בטחוני תחתיו - היא קובעת <u>חובת</u> פטור. זאת, להבדיל מן המצב אשר היה קבוע בפרק ג'1 אשר רק נתן סמכות לשר הביטחון לתת פטור, אולם היה באפשרותו גם לא להעניק פטור שכזה. לפי עמדת המכון אין מקום לתת פטור גורף לכלל האוכלוסייה ובוודאי שלא להפוך אותו למנדטורי. לפיכך יש לבטל את הפטור הגורף ולצמצמו אך ורק לקבוצה מוגבלת של תלמידי ישיבה	נדחה שירותו של מיועד לשירות ביטחון לפי הוראות סימן זה, מזמן לזמן, עד הגיעו לגיל 20, רשאי שר הביטחון לבקשת מיועד לשירות בטחון, אשר נמצא כמצטיין בתחום לימוד התורה, בהתאם למבחנים עיוניים ארציים ושקופים ולכללים שייקבעו בתקנות, לפטור אותו בצו מחובת שירות סדיר. מספר מקבלי הפטור מסיבה זו לא יעלה על 1,000 מכל מחזור גיוס בשנה נתונה.

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	(בסעיף קטן זה – יום התחילה), עד תום שנתיים מהיום האמור, יהיה "גיל הפטור" – גיל 21, (2) בתקופה שמתום שנתיים מיום התחילה עד תום שלוש שנים מהיום האמור, יהיה "גיל הפטור" – גיל 22.		מצטיינים, אשר יקבלו פטור בגיל 20. מוצע כי קבוצה זו לא תעלה על 1,000 בני ישיבה בכל מחזור גיוס בשנה נתונה. כמו-כן, מוצע לקבוע כי בחירת המצטיינים תיעשה בהליך ממלכתי שקוף, במסגרת מבחנים עיוניים ארציים ובהתאם לכללים אשר יקבעו בתקנות, באופן אשר יבטיח כי יערכו בצורה שוויונית והוגנת. יתר על כן, גם בשיטת היעדים (אליה מתנגד המכון) הקובעת גיל פטור לאחר סדרה של דחיות שירות, העמדתו של גיל זה על הגיל המבוגר 26 מזיקה לכלכלה. גם כיום רק 53% מן הגברים החרדים שותפים לשוק התעסוקה, והם מרוויחים רק 49% משכרם של יהודים לא חרדים, בין השאר בשל העדר הכשרות מקצועיות ואפשרות להשלמת לימודי ליבה המאפשרים מיומנויות בשוק העבודה העכשווי. קביעת גיל הפטור על 26 מונעת גם מאלה המעוניינים להפסיק את לימודיהם ולהשתלב בשוק התעסוקה לעשות כן בגיל שיאפשר להם לרכוש מיומנויות וניסיון בטרם גודל המשפחה וצורכי הפרנסה ימנעו מהם ללמוד ולשפר את מעמדם בשוק התעסוקה.	

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
רשימת הישיבות	26א. (א) שר הביטחון יגבש את רשימת הישיבות לעניין פרק זה, בהתאם לאמות מידה שיקבע בתקנות, באישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת; החלטת שר הביטחון בדבר הכללת ישיבה ברשימה תיעשה בהתחשב בהמלצת ועד הישיבות בארץ ישראל; אין בהוראות סעיף קטן זה כדי למנוע מישיבה לפנות לשר הביטחון בבקשה להיכלל ברשימת הישיבות. <u>(1א) ישיבה תיכלל ברשימת הישיבות אם מנהל הישיבה או מי שהוסמך לכך מטעמו הצהיר בכתב כי מתקיימים בה לימודים תורניים, באופן סדיר, בהיקף שלא יפחת מ-45 שעות בשבוע, ובכולל – מ-40 שעות בשבוע.</u> (ב) רשימת הישיבות תפורסם באתר האינטרנט של אגף כוח אדם בצבא הגנה לישראל ותוצג לעיון הציבור בלשכות הגיוס האזוריות.	סעיף זה מציע כי לשר הביטחון תהיה אפשרות להסיר ישיבה מרשימת הישיבות שתלמידיהן זכאים לדחיית שירות ולפטור, לאחר ששמע את טענות מנהל הישיבה, וזאת אם התקיימו תנאים מסוימים. בין התנאים המצדיקים הסרה מופיע מקרה בו 20% מקרב התלמידים אינו מתייצב לרישום ולבדיקות רפואיות, מקרה בו בעל תפקיד בישיבה אינו ממלא את חובותיו לפי סעיף 26ה(5), מקרה בו מנהל הישיבה או מי שהוסמך לכך הורה לתלמידי הישיבה שלא להתייצב לרישום ולבדיקות רפואיות.	בסעיף זה מוצעים במתווה המכון מספר תיקונים: 1. מוצע לקבוע כי הסרת ישיבה מרשימת הישיבות המאושרות בהתקיים התנאים האמורים תהיה חובה ולא לשיקול דעת שר הביטחון. 2. גם במתווה המכון מוצע לקבוע את שיעור תלמידי הישיבה שאי התייצבותם לרישום ולבדיקות רפואיות תביא להסרת הישיבה מן הרשימות על שיעור של 20%. יצוין, כי זהו השיעור שנקבע כבר כיום בתקנות שירות בטחון (אמות מידה לגיבוש רשימה של ישיבות), תשע"ח – 2017 להסרת ישיבה מרשימת הישיבות וממלא לתקצוב. 3. כמו-כן, מוצע להוסיף סעיף המחייב הוצאת ישיבה מרשימת הישיבות אם 20% מתלמידיה אינם מתייצבים לשירות ביטחון סדיר (ולא רק לרישום ובדיקות	(ג) שר הביטחון יסיר ישיבה מרשימת הישיבות, לאחר שנתן לראש <u>למנהל</u> הישיבה <u>א</u> <u>למי שהוסמך לכך מטעמו</u> , הזדמנות לטעון את טענותיו לפניו, אם מצא כי התקיים אחד מאלה: (1) שיעור <u>מספר</u> 20% מקרב תלמידי הישיבה שהם מיועדים לשירות ביטחון, אינו מתייצב לרישום ולבדיקה רפואית לפי סעיפים 3 ו-5; (2) שיעור של 20 אחוזים או יותר מקרב תלמידי הישיבה שהם מיועדים לשירות בטחון, אינו מתייצב לשירות סדיר לפי סעיפים 13 ו-14; (3) בעל תפקיד בישיבה שהוא מורשה חתימה כאמור בסעיף 26ה(5) אינו ממלא את חובותיו לסעיף האמור;

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	(3) חדל להתקיים בישיבה אחד מהתנאים בהתאם לאמות המידה שקבע שר הביטחון כאמור בסעיף קטן(א); <u>(3א) מנהל הישיבה או מי שהוסמך לכך הורה לתלמידי הישיבה שלא להתייצב לרישום ולבדיקה רפואית כאמור בסעיפים 3 ו-5.</u> (4) התקיימו נסיבות אחרות המצדיקות, לדעת שר הביטחון, את הסרתה מהרשימה. (ד) שר הביטחון יקבע בתקנות הוראות לעניין תלמידי ישיבה שהוסרה מרשימת הישיבות ושעומדים בשאר התנאים לדחיית שירות המפורטים בסעיף 26ה.		רפואיות). 4. מוצע להוסיף סעיף, אשר מחייב את הוצאת הישיבה מרשימת הישיבות אם אינה מקיימת את בדיקת הנוכחות הביומטרית. 5. כמו-כן, מוצע להותיר את סעיף הסל אשר היה קיים בעבר בחוק המאפשר לשר הבטחון להסיר ישיבה מרשימת הישיבות אם התקיימו נסיבות אחרות המצדיקות את הסרתה, לאחר מתן זכות טיעון.	בהתאם לסעיף האמור; (4) לא התקיימה בישיבה בדיקת נוכחות ביומטרית כהגדרתה בסעיף 1ה49; (5) חדל להתקיים בישיבה אחד מהתנאים בהתאם לאמות המידה שקבע שר הביטחון כאמור בסעיף קטן(א); (ד) שר הבטחון רשאי להסיר ישיבה מרשימת הישיבות, לאחר שנתן לראש הישיבה הזדמנות לטעון את טענותיו לפניו, אם התקיימו נסיבות אחרות המצדיקות, לדעת שר הביטחון, את הסרתה מהרשימה. (ה) שר הביטחון יקבע בתקנות הוראות לעניין תלמידי ישיבה שהוסרה מרשימת הישיבות ושעומדים בשאר התנאים לדחיית שירות המפורטים בסעיף 26.
סימן ג': <u>יעדי הגיוס מנימלי שנתי לגיוס</u> והשלכות בשל אי-עמידה ברף המינימלי השנתי לגיוס יעד הגיוס השנתי הכולל				
סימן ג' חליפי: השלכות הפרת הוראות החוק (ביטול היעדים והותרת התניית התמיכה במילוי החובות המפורטות בחוק זה)				

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
הגדרות	26ב. בסימן זה – "בוגר מוסד חינוך חרדי" – מי שלמד בין גיל 14 לגיל 18 במשך שתי שנות לימוד לפחות, במוסד חינוך חרדי; "מוסד חינוך חרדי" – כל אחד מאלה: (1) מוסד חינוך תרבותי ייחודי, כהגדרתו בחוק מוסדות חינוך תרבותיים ייחודיים, התשס"ח-2008, המיועד לקבוצת המפורטת בפסקה (1) להגדרה "קבוצה תרבותית ייחודית" בחוק האמור; (2) מוסד לימודי חרדי, חלק ממוסד לימודי או מסגרת לימודית המיועדים לתלמידים חרדים, או מרכז השכלה לנוער נושר ובסיכון המיועד לתלמידים חרדים, ששר הביטחון קבע, בצו, בהתייעצות עם שר החינוך או עם שר הכלכלה והתעשייה,	סימן זה מתחיל בהגדרת מושגים בין השאר נכללות בו ההגדרות הבאות: הגדרת "בוגר מוסד חינוך חרדי" אשר מסתפקת בשתי שנות לימוד במוסד כזה מגיל 14 ומעלה, אף אם לא הושלמו הלימודים במוסד. כמו כן מוגדר "מוסד חינוכי חרדי" בהמשך להגדרה בחוק מוסדות חינוך תרבותיים-ייחודיים, התשס"ח-2008, כמוסד המיועד לתלמידים חרדים, כולל מוסדות לנוער נושר ובסיכון. בנוסף מוגדר "רף מינימלי שנתי לגיוס" אשר כולל את מספר בוגרי מוסדות החינוך החרדיים שיתגייסו בשנת גיוס מסוימת. בהגדרת "מתגייס בפועל" מובהר כי זה כולל גם מי שהחל לשרת בשירות סדיר וגם מי שמשרת בשירות לאומי-אזרחי. בנוסף נקבעה הגדרה ל"שנת גיוס"	עמדת המכון היא כי אין מקום לקבוע יעדי גיוס או רף גיוס מספרי במצב שבו על חובת הגיוס לחול על כלל הצעירים החרדים, למעט קבוצה מצומצמת של מצטיינים. יתר על כן, ההצעה מאפשרת להמיר יעדי גיוס אלה בשירות אזרחי-בטחוני. לפיכך עמדתנו היא כי יש לבטל את ההגדרות המופיעות בסעיף זה ולהוסיף תחתן את ההגדרות הרלוונטיות להשלכות הפרת הוראות חוק זה. יחד עם זאת, ככל שבדעת הכנסת להותיר את היעדים, יש מקום לדייק את ההגדרות באופן הבא: ההגדרה הרואה מי שלמד שנתיים בלבד במוסד חרדי תיכונה כ"בוגר מוסד חינוך חרדי" רחבה מדי וכוללת גם בוגרים אשר אינם עוד בני המגזר החרדי ואשר עזבו אותו בגיל המקביל לכיתה י' ואילך. נתוני הלמ"ס מראים כי נוכח הגדרה רחבה זו, כ- 70% מן החיילים שנספרו על פי החוק הקודם כחרדים היו למעשה בוגרי החינוך החרדי שכבר לא הגדירו עצמם חרדים. מסקנה דומה עולה מכך ש-55% מן המתגייסים הנספרים כחרדים בשנת 2024 פנו למסלולים כלליים בצה"ל ולא למסלולים ייעודיים	6ב. בסימן זה – "חוק יסודות התקציב" – חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985; "חוק סיוע כלכלי" – חוק סיוע כלכלי לעידוד לומדי תורה וסטודנטים נזקקים, תשע"ז – 2017; "חוק הביטוח הלאומי" – חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], תשנ"ה – 1995; "חוק ביטוח בריאות ממלכתי" – חוק ביטוח בריאות ממלכתי, תשנ"ד – 1994; "כספי התמיכה" – הסכום המשתלם על ידי המדינה בהתאם למבחנים שקבע שר החינוך מכוח סמכותו לפי סעיף 3א לחוק יסודות התקציב, למוסד תורני בעבור לימודי תלמיד; "כספי התמיכה בגין שכר לימוד במעונות יום – הסכום המשתלם על ידי המדינה להורה הלומד במוסד תורני בהתאם למבחנים שקבע שר העבודה מכוח סמכותו לפי סעיף 3א

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	לפי העניין, ובאישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת ; ייעד גיוס שנתי לשירות סדיר, לגבי כל שנה משנות הגיוס המפורטות בטור א' לתוספת השנייה – מספר המתגייסים השנתי לשירות סדיר, כמפורט בטור ב' לצד אותה שנה, ייעד גיוס שנתי לשירות לאומי- אזרחי, לגבי כל שנה משנות הגיוס המפורטות בטור א' – לתוספת השנייה – מספר המתגייסים השנתי לשירות הלאומי-אזרחי, כמפורט בטור ג' – לצד אותה שנה, ייעד גיוס שנתי כוללי, לגבי כל שנה משנות הגיוס המפורטות בטור א' לתוספת השנייה – מספר המתגייסים השנתי הכולל לשירות סדיר ולשירות לאומי-אזרחי, כמפורט בטור ד' לצד אותה שנה, "מתגייס בפועל" - מי שהחל לשרת בשירות סדיר <u>בין הגילאים 18 עד</u> <u>26</u> או בשירות לאומי-אזרחי	ול"שנת הגיוס הראשונה" – כאשר ככלל שנת גיוס היא לתקופה של שנה, ואילו בשנה הראשונה נראה שתקופה זו צפויה להיות ארוכה יותר ומתמשכת מעבר לתקופה של שנה (בכפוף למועד חקיקת החוק), ובכל מקרה חלה עד לסוף חודש יוני 2027.	שהותאמו לחרדים. בעניין זה, ככל שנעשה שימוש בהגדרת "בוגר מוסד חרדי", יש לקבוע כי בוגר מוסד חרדי הוא רק מי שלומד במוסד חרדי בעת התייצבותו בלשכת הגיוס לצו ראשון, באופן שיווצר רצף בין לימודיו במוסד חינוך חרדי לבין התייצבותו לגיוס או בעת התייצבותו לשירות סדיר. בנוסף, ניתן לעשות שימוש בהגדרה המופיעה במבחני התמיכה של משרד העבודה (בחלוקת שוברים ובתחום התעסוקה) וזה נוסחה: "יהודים שומרי מצוות, אשר ייחודם בהקפדה הדתית שהם נוהגים בדרכי חינוך, אופי הקהילה ואורחות החיים, המבחינים בינם לבין שאר היהודים שומרי המצוות, ואשר השלימו את לימודיהם במוסד חינוך חרדי בעת גיוסם". במבחנים של משרד העבודה מופיעים גם התנאים הבאים: לימודים שלו, בן או בת הזוג או הילדים במוסד חינוך חרדי, מקום מגורים בעיר או בשכונה שרמת ההומוגניות החרדית בה על פי הגדרת הלמ"ס היא 1. "רף גיוס מינימלי" – כאמור, עמדת המכון היא כי אין מקום לכלול יעדי או רף גיוס בחוק ויש לבטל את ההגדרה. יחד עם זאת, וככל שבדעת	לחוק יסודות התקציב, לעידוד תעסוקת הורים על דרך של השתתפות המדינה בעלות שכר לימוד במעון או במשפחתון.

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	<u>ביטחוני</u>, בשנת גיוס מסוימת, מקרב תלמידי הישיבות ובוגרי מוסדות החינוך החרדיים; <u>"רף מינימלי שנתי לגיוס" – מספר בוגרי מוסדות החינוך החרדים שיתגייסו לשירות סדיר בשנת גיוס מסוימת.</u> "שנת גיוס" - שנה המתחילה ביום 1 ביולי והמסתיימת ביום 30 ביוני בשנה העוקבת. <u>"שנת הגיוס הראשונה" – מיום תחילתו של חוק זה ועד ליום 30.6.2027.</u>		הכנסת לקבוע בחוק יעדים מספריים, אין לכלול את יעדי השירות הצבאי הסדיר ואת יעדי השירות הלאומי-אזרחי ליעד משותף ואין לראות במי ששירת שירות לאומי-אזרחי כמי שניתן למנותו לצורך המענה על יעדי השירות הצבאי. זאת, הן לאור העובדה שמכוח עקרון השוויון לא ניתן לראות בשירות הלאומי-אזרחי כשווה ערך לשירות הצבאי ובמיוחד נוכח צורכי הצבא אשר גוברים בעקבות המצב הביטחוני הנוכחי ועומדים נכון להצהרות הצבא על לפחות 12,000 לוחמים ותומכי לחימה באופן מיידי. בנוסף, בהגדרה זו ההתייחסות היא לבוגרי מוסדות החינוך החרדיים - ההגדרה למעשה מנתקת בין רף הגיוס המינימלי למסלול דחיית השירות והפטור ומונה את כל בוגרי מוסדות החינוך החרדים, בהגדרה הרחבה כפי שפורטה לעיל, גם אם הישיבה בה למדו לא נכללה ברשימת הישיבות וגם אם לא ביקשו דחיית שירות לצורך הסדר תורתם אומנותם. נראה כי ראוי לקשור בין ההגדרות, שכן המטרה היא להביא להגדלת מצבת הגיוס למקסימום ולאפשר חריגה רק בנסיבות שאושרו על פי החוק ולא למנות במסגרתה גם כאלו שנדרשו	

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
הרף המינימלי השנתי לשירות סדיר ולשירות אזרחי – ביטחוני-עדי הגיוס השנתיים	26ג2026טו: הממשלה תפעל לשם גיוס המיועדים לשירות ביטחון מקרב תלמידי הישיבות ובוגרי מוסדות החינוך החרדיים, לשירות סדיר או לשירות לאומי-אזרחי=בטחוני , בהתאם ל רף המינימלי השנתי לגיוס-עדי הגיוס השנתיים לשירות סדיר, ליעדי הגיוס השנתיים ליעדי הגיוס לאומי-אזרחי וליעדי הגיוס השנתיים הפוללים בכל שנה במפורט להלן: (1) הרף המינימלי השנתי לגיוס בשנת הגיוס הראשונה, לא יפחת מ-8160; (2) הרף המינימלי השנתי לגיוס בשנת הגיוס השנייה לא יפחת מ-6,840; (3) הרף המינימלי השנתי לגיוס בשנת הגיוס השלישית לא יפחת מ-7,920; (4) הרף המינימלי השנתי לגיוס	סעיף זה מטיל חובה על הממשלה לפעול לשם גיוס המיועדים לשירות בטחון, בהתאם ליעדי הגיוס המספריים שנקבעו. המספרים נעים מ-8,160 חיילים בתקופה שבין חקיקת החוק לסוף יוני 2027, 6,840 בשנה שלאחר מכן (עד יוני 2028), 7,920 בשנה שלאחר מכן (עד יוני 2029), 8,500 בשנה שלאחר מכן (עד יוני 2030) ולאחר מכן לא יפחתו מ-50% ממחזור הגיוס השנתי (עד יוני 2031). יש לציין כי גודל המחזור הגיוס השנתי הצפוי לשנה זו עומד על בין 8,500 לכ-9,000 בוגרים. בשנים לאחר מכן, הרף יקבע על ידי שר הבטחון תוך עמידה ברף מינימלי של 50% ממחזור גיוס.	להתגייס ממילא, בהתאם להסדר הקבוע בחוק. כאמור, עמדת המכון היא שאין מקום לכלול יעדי גיוס ובוודאי לא את יעדי הגיוס המקלים שהוצעו, אלא יש לקבוע חובת גיוס כוללת ולצידה לכל היותר מכסות פטור מצומצמות לתלמידים מצטיינים. מעבר לפגיעה בעקרון השוויון, אשר יש בבחירה בנתיב זה, לא ברור מה עבודת המטה ומה הבסיס לקביעת יעדי הגיוס המספריים שצוינו. ביחוד, בשים לב להצהרות הצבא על חוסר מידי של 12,000 לוחמים ותומכי לחימה ועל יכולת לקלוט מיידית החל מאמצע שנת 2026 את כל חייבי הגיוס החרדיים. היעדים המספריים שהוצעו אינם מוגבלים ללוחמים ולתומכי לחימה ואינם מוגבלים לגיל צעיר ולכשירות מבצעית, כך שנכללים בהם גם בני 25 בעלי משפחות שישרתו קרוב לבית בלבד. בעניין זה, יש לשים לב כי הרף המינימלי הראשון שנקבע הוא לתקופה שעד יולי 2027 (סדר גודל של שנה וחצי – כ-5,440 חיילים בשנה). זאת, כאשר בדיונים שהתקיימו בעתירת גיוס בחורי הישיבות הצהירה המדינה	ביטול הסעיף כחלק מביטול היעדים

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	<u>בשנת הגיוס הרביעית לא יפחת מ-8,500;</u> <u>(5) הרף המינימלי השנתי לגיוס בשנת הגיוס החמישית לא יפחת מ-50% ממחזור הגיוס השנתי של בוגרי מוסדות החינוך החרדיים;</u> <u>(6) לאחר שנת הגיוס החמישית ייקבע שר הביטחון בצו, באישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, את הרף המינימלי לגיוס שלא יפחת מהרף המינימלי לגיוס, כאמור בפסקה (5) ובאופן שיביא בחשבון את הגידול בהיקף הגיוס של בוגרי מוסדות החינוך החרדיים בשנות הגיוס הקודמות.</u> <u>(ב) הרף המינימלי השנתי לגיוס יכול גם את מי שהוצב בשירות אזרחי-ביטחוני כהגדרתו בחוק שירות לאומי-אזרחי ובלבד ששיעור</u>	סעיף זה קובע כי במסגרת הרף המינימלי נכלל גם מי שמשרת שירות אזרחי ביטחוני, תוך הגבלת שיעור המוצבים בשירות אזרחי-ביטחוני ל-10% מהרף המינימלי.	על יכולת לקלוט 4,800 חיילים כבר בשנת הגיוס 2024, ועד ליוני 2027 (תום שנת הגיוס הראשונה כהגדרתה פה) היו אמורים להתגייס 17,000 חיילים. המספר הנדרש בהצעת החוק עומד על פחות מחצי ממספר זה. בנוסף, קשה לראות ברף העתידי המקסימלי, גם לאחר 5 שנים, שדי ב-50% מהיקף מחזור הבנים החרדים כדי לעמוד בו (מכסה המתמלאת מכל הגילאים ולא רק מהצעירים, הרווקים והמבצעים), כשאיפה לצמצום אי השוויון. בנוסף לכך, יש לשים לב כי אין בחוק כללים וקריטריונים בנוגע לאופן בו תעמוד הממשלה בחובתה להגיע ליעדים והכל נתון לשיקול דעתה. כך, לא נקבעה חובה לשלוח צווי התייצבות לגיוס לכלל המועמדים לשירות בטחון? (אם כן - האם עם ההגעה לרף הנדרש - יופסקו הצווים? האם לחלופין יישלחו צווים רק לחלק מן הצעירים החרדים, האם די במשלוח צווים למספרים שביעדים? ועל פי אילו קריטריונים יוכרע מי מהצעירים החרדים יקבלו צווים ומי לא? לשאלות אלה יש משמעות רבה בנוגע ליכולת להפעיל את הסנקציות ושליטת ההטבות (כפי	

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	<u>המוצבים כאמור לא יעלה על 10% מהרף המינימלי השנתי לגיוס כאמור וזאת לשם שמירה על בכורת השירות הסדיר</u>		שיפורט בהמשך), שכן הסנקציות האישיות שנקבעו בהמשך החוק, נוגעות אך ורק למי שנקרא להתייצב ואילו מי שלא נקרא להתייצב פטור מהן. בנוסף, הכרעות בנושא משלוח הצווים עלולות להביא לפגיעה בשוויון בין בוגרי מוסדות החינוך החרדיים, בשים לב לקריטריונים או לחובת ההתייצבות שיקבעו. ככל שהעמידה ביעדים / קביעת הקריטריונים תעשה על ידי בעלי תפקידים בישיבות הרי שבכך הממשלה מעניקה כוח נוסף לבעלי תפקידים אלה אל מול הקהילה החרדים, שכן היא מאפשרת להם לקבוע את גורלם של תלמידיהם ומפריטה אותם, כוח מופרז שלא ראוי לתת לגוף פרטי ובוודאי בשים לב למשמעות שיש להחלטות אלה. לכל אלה יש להוסיף שעל פי סעיף קטן (ב) גם הרף המינימלי הזה כולל בתוכו את מי שהוצג בשירות אזרחי-בטחוני. יחד עם זאת, ככל שבדעת הכנסת לקבוע יעדים, יש להעלותם משמעותית ובאופן מינימלי ולקבוע בהם תנאי כשירות ללוחמה או מגבלת גיל, בהתאם לצרכי הצבא ובאופן שיהיה בו כדי להקל משמעותית על הנושאים בנטל שירות	

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
			הבטחון בסדיר ובמילואים, ובוודאי שלא להיעצר ברף של 50%, ולא לכלול בה כל חלופה לשירות סדיר. כמו כן יש לקבוע בחוק באופן ברור ושוויוני את אמות המידה לשליחת צווי הגיוס ואת אופן עמידת הממשלה ביעד.	
ידע סטטיסטי לעניין שיעור הגידול באוכלוסייה החרדית	26 יד. (א) הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה תפרסם, מדי שנה, סטטיסטיקה המתארת את השיעור הגידול באוכלוסיית הגברים החרדים בגיל 18 עד <u>22-26</u> כהגדרתה בפרסומי הלשכה, לעומת השנה הקודמת (בסעיף זה- שיעור הגידול באוכלוסייה החרדית). מידע כאמור בסעיף קטן (א) לעניין שיעור הגידול באוכלוסייה החרדית, יימסר לשר הביטחון, והוא ישמש לבחינת העמידה ביעדי הגיוס השנתיים לשירות סדיר, ביעדי הגיוס השנתיים לשירות לאומי אזרחי וביעדי הגיוס השנתיים הכוללים.	הסעיף קובע כי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה תפרסם מדי שנה מידע שיאפשר להבין את גודל קבוצת הגברים החרדים בגיל גיוס ואת גידולה בכל שנה. מידע זה יימסר לשר הביטחון וישמש אותו לבחינת העמידה ביעדי הגיוס (החל משנת 2031).	בשים לב לעמדת המכון כי אין לכלול יעדים, לא נדרש מידע זה. על היקף וקצב הגיוס להתרחש בהתאם לצורכי הצבא ולעיקרון השוויון כפי שמוגדר בסעיף המטרה המוצע, ולא על פי גידול האוכלוסייה החרדית. דברים אלה נכונים ביתר שאת, לאחר ה 7 באוקטובר ולאור צרכי הגדלים של הצבא. יחד עם זאת, ככל שיוחלט לקבוע בחוק יעדים מספריים, הדיווח אכן נדרש, וכן יש לתת את הדעת לכך שלא ברור כיצד מוגדר גבר חרדי אשר לגביו נדרשים הנתונים – כאשר החוק עוסק בבוגרי מוסדות החינוך החרדיים מחד ומונה חרדי גם מי שלמדו בו שנתיים בלבד בין השנים 14-18.	ביטול הסעיף כחלק מביטול היעדים
עמידה ביעדי	26 טו. לעניין סימן זה, יראו עמידה			

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

סעיף חליפי מוצע	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	הסבר הסעיף	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	כותרת בסעיף הצעת החוק
			ביעד הגיוס השנתי הכולל, לגבי כל שנה משנות הגיוס המפורטות בטור א' לתוספת השנייה – גיוס של מספר המתגייסים השנתי הכולל הקבוע בטור ד' לאותה תוספת, לפחות, גם אם באותה שנה גיוס פחת מספר המתגייסים לשירות הסדיר מזה הקבוע בטור ב' לתוספת האמורה או שפחת מספר המתגייסים לשירות הלאומי-אזרחי מזה הקבוע בטור ג' לתוספת האמורה.	הגיוס השנתיים
ביטול הסעיף כוללות ביעדים – וקביעה תחתיו: כותרת הסעיף: הפחתת הטבות בשל הפרת חוק זה.	כאמור עמדת המכון היא כי יש לקבוע חובת גיוס לכל, לאור עקרון השוויון והצרכים הביטחוניים, ולפיכך אין לכלול בחוק יעדים מספריים.	הסעיף קובע סנקציה בדמות הפחתת התמיכה בישיבות בגין אי עמידה ברף הגיוס המינימלי השנתי (אשר כולל שירות צבאי ושירות אזרחי-בטחוני) בשנה שעוקבת לשנת הגיוס.	26טז. (א) פחת מספר המתגייסים בפועל, בשנת גיוס מסוימת, החל משנת הגיוס 2023 ואילך, מ-95% מיעד הגיוס השנתי הכולל מהרף המינימלי השנתי לגיוס לאותה שנה (בפרקסעיף זה – "עמידה ברף הגיוס המינימלי"), יחולו הוראות אלה:	הפחתת תמיכה בישיבות בשל אי-עמידה ביעד הגיוס השנתי הכולל
26טז. (א) לא ישולמו כספי תמיכה למוסד ציבור עבור תלמיד או משתתף, אשר הפר הוראה מהוראות חוק זה לאורך כל שנות לימודיו.	בנוסף, המבנה המשפטי של הסנקציות מעורר קשיים. כאמור, הממשלה היא הגורם אשר נדרש לעמוד ברף הגיוס ושר הבטחון הוא הגורם אשר מנהל בפועל את התהליך על ידי הענקת דחיית השירות והפטור. במסגרת החוק	על פי הצעת החוק הפחתה של מלוא כספי התמיכה תעשה רק במקרים בהם תהיה אי-עמידה ביעדים		
(ב) לא ישולמו כספי תמיכה למוסד				

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	<u>(1) היה שיעור המתגייסים בפועל ביחס לרף המינימלי השנתי לגיוס הקבוע בסעיף 26יג בשנת גיוס מסוימת נמוך מהשיעור המפורט להלן, לא תינתן תמיכה לישיבה בעבור לימודי תלמיד ישיבה שקיבל צו דחיית שירות, בשנת הכספים שתחילתה לאחר תום אותה שנת גיוס (בסעיף זה – שנת הכספים העוקבת):</u> <u>(א) בשנת הגיוס הראשונה – 75%;</u> <u>(ב) בשנות הגיוס השנייה והשלישית – 80%;</u> <u>(ג) החל משנת הגיוס הרביעית ואילך – 90%</u> יופחת סכום התמיכה שישתלם בעבור לימודי תלמיד ישיבה שקיבל צו דחיית שירות, בשנת הכספים שתחילתה	בלמעלה מ-25% מרף הגיוס המינימלי בשנת הגיוס הראשונה. מ-20% בשנתיים שלאחר מכן ומ-10% בשנים שלאחר מכן. במספרים המשמעות היא: 1. עד יולי 2027 ידרשו להתגייס או לשרת בשירות אזרחי – ביטחוני 6,120 איש (5,508 ללא שירות אזרחי בטחוני). 2. עד יולי 2028 – 5,472 איש. 3. עד יולי 2029 – 6,336 איש. 4. עד יולי 2030 – 7,650 איש. 5. לאחר מכן – 90% ממחצית מחזור הגיוס של הבנים החרדים. בפער שבין אחוזים אלה לעמידה במלוא יעדים תעשה הפחתה חלקית בלבד בשנה העוקבת בגובה של פי שתיים מהפער (כך לדוגמא אם בשנת הגיוס הראשונה התגייסו 80% יופחת סכום של 40% מכספי התמיכה עבור תלמידים שקיבלו דחיית שירות). שלילת כספי התמיכה תעשה בעבור	לא נקבעו חובות על מוסדות החינוך החרדיים בנוגע לעמידה ביעדי הגיוס. אולם הם (יחד עם התלמידים עצמם) אלה שיחויבו בסנקציות ובשלילת הטבות במקרה של אי עמידה ביעדים. קיים קושי מובנה בהטלת סנקציות על הגורם אשר לא עליו הוטלה החובה בחוק. כך, אם הממשלה כשלה במשלוח צווים או בגיוס או ששר הביטחון העניק דחיות שירות ופטורים באופן שאינו מאפשר עמידה ביעדים, עדיין יוטלו הסנקציות על המוסדות והפרטים. בנוסף, קביעת יעדים והפחתת כספי התמיכה רק במקרה של אי עמידה ביעדים נמוכים יותר מרוקנת מתוכן אף את המספרים הנמוכים שנקבעו ומעמידה אותם על ערכים נמוכים יותר של 75%-90% (כך לשם דוגמא, בשנת הגיוס הראשונה (הנמשכת מרגע חקיקת החוק עד יולי 2027, כך שייתכן שתהיה בפועל שנה וחצי) הסנקציות המלאות יופעלו רק במקרה של 6,120 (כולל שירות אזרחי-בטחוני, 5,508 ללא שירות אזרחי-בטחוני). בכל הנוגע לשלילה החלקית של כספי התמיכה – הרי שלצד צעד זה, אין כל אמירה השוללת	ציבור, אשר אינו מקבל מימון עבור יותר מ-20 אחוז מתלמידיו מכוח סעיף קטן (א). (ג) הפחתת ההטבות המפורטות בסעיף זה תופסק עם הפסקת ההפרה על ידי המיועד לשירות בטחון או יוצא הצבא המפר.

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	לאחר תום אותה שנת גיוס (בסעיף זה – שנת הכספים העוקבת), כך שלא יעלה על 80% מסכום הבסיס. (ב) נמשכה איזמיה ביעד כאמור בסעיף קטן (א) במשך יותר משנת גיוס אחת, ברציפות, יופחת סכום התמיכה שישתלם בעבור לימודי תלמיד ישיבה שקיבל צו דחיית שירות, בשנות הכספים העוקבות לשנת הגיוס השנייה ואילך של איזמיה כאמור, כך שלא יעלה על השיעור מסכום הבסיס, כמפורט להלן, לפי העניין. (1) לעניין שנת הכספים העוקבת לשנת הגיוס השנייה ברציפות של איזמיה ביעד – 80%, (2) לעניין שנות הכספים העוקבות לשנות הגיוס השלישית והרביעית	תלמיד שנמצא בדחיית שירות.	את האפשרות להגדיל את סכום התמיכה, כך שבאפשרות שר החינוך להגדיל את ערך התמיכה ובכך לרוקן גם את הסנקציה הזו מתוכן. ויש לשים לב שלמעשה לא נדרשת באף אחת מן השנים עמידה ברף המינימלי המלא שנקבע כדי לשלול את התמיכה במלואה אלא לכל היותר מגיעים לעמידה ב-90% מהיעד. קושי נוסף, נובע מן העובדה שהסנקציה מוטלת ביחס למוסדות בנוגע לתלמידים אשר נמצאים בדחיית שירות. הקושי הוא כפול – ראשית הוא מונע תמיכה בתלמיד, אשר אינו מפר כל חובה אלא נמצא בדחיית שירות כדין, על פי קביעת שר הבטחון, שהוא נציג של הממשלה שהיא הגורם אשר נדרש לעמוד ביעדים. מנגד, אין התייחסות לתלמיד אשר אינו ממלא את חובות החוק – נושא זה מוסדר באופן חלקי בלבד, במסגרת הגדרות מבחני התמיכה כיום רק בנוגע לתלמידי כולל, אולם לגבי תלמידי ישיבות – אין התייחסות במבחני התמיכה לאפשרות זו. מעבר לכך, מבחני תמיכה ניתנים לשינוי בצורה	

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	ברציפות של איזמיה ביעד 60%; (3) לעניין שנות הכספים העוקבות לשנות הגיוס החמישית והשישית ברציפות של איזמיה ביעד 40%; (4) לעניין שנת הכספים העוקבת לשנת הגיוס השביעית ברציפות של איזמיה ביעד ואילך - 20%; הוראות סעיף זה לא יחולו לעניין ישיבה ששיעור המתגייסים בפועל מקרב תלמידה, בשלוש מתוך חמש שנות הגיוס שקדמו לשנת הכספים שבה יש להפחית את התמיכה לפי סעיף זה, לא פחת מהשיעור הקבוע לצד אותן שנים בטור ב' לתוספת השלישית, לעניין זה, ייחשב כתלמיד באותה ישיבה מי שלמד בה במשך עשרה		קלה ביותר על פי החלטת שר החינוך, להבדיל מקביעה שכזו בחוק. להבדיל מן הקשיים המובנים במתווה המוצע, במסגרת מתווה המכון ניתן להטיל סנקציות מוסדיות ואישיות ובכך לתמרץ את הגיוס לצה"ל - שכן מתווה המכון קובע חובת גיוס לכל (למעט קבוצה מצומצמת של עילויים מצטיינים) כך שחובת הגיוס היא אישית וחלה על כל אחד מהפרטים. לאור החובה האישית, על מנת לעודד את הגיוס או לכל הפחות לא לתמרץ השתמטות ממילוי חובה זו, מוצע כי ייקבע כי תלמיד ישיבה אשר לא ימלא את חובותיו על פי חוק זה, לא יזכה לשורת הטבות, אשר להן הוא זכאי כיום ובכך מתקיים קשר ישיר בין החובה וההתנהגות המצופה לבין שלילת ההטבות בשל אי מילוי חובה זו. בנוגע לטיב הסנקציות ושלילת ההטבות המוסדיות הנוגעות למוסדות הישיבתיים – על פי מתווה המכון מוצע כי לא ישולמו עבור תלמיד ישיבה אשר מפר את חובותיו, כספי תמיכה לישיבה בה הוא לומד. שכן, אין מקום	

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	חודשים רצופים לפחות בשנה שקדמה למועד תחילת שירותו בשירות סדיר או בשירות לאומי-אזרחי, לפי העניין -(2) היה שיעור המתגייסים בפועל ביחס לרף המינימלי השנתי לגיוס גבוה מהשיעורים הקבועים בפסקאות (1)(א)(2) עד (ג), יופחת סכום התמיכה ששתלם בעבור לימודי תלמיד ישיבה שקיבל צו דחיית שירות בשנת הכספים העוקבת, מסכום הבסיס, בשיעור כפל שיעור אי-העמידה ברף המינימלי השנתי לגיוס. (א) סכום שהופחת בהתאם להוראות סעיף זה לא ישמש בשנה שבה הופחת לתוכנית המקורית שבה נכלל באותו סעיף תקציב. (ב) על אף הוראת סעיף 13(א) לחוק יסודות התקציב, נותר בשנת כספים פלונית סכום עודף בתוכנית		לכך שהממשלה תתמרץ לימוד בישיבה עבור תלמידים אשר נקראו לשרת ולא התייצבו. במקביל מוצע לקבוע כי לא תינתן תמיכה לישיבה, אשר יותר מחמישית מתלמידיה אינם מקבלים מימון, בשל הפרת חובותיהם מכוח החוק. סעיף זה מתיישב גם עם סמכותו של שר הבטחון לגרוע ישיבה שאינה עומדת במכסה זו מרשימת הישיבות, כאמור בסעיף 26זיא המוצע וגם מהווה את ההשלמה לתפיסה החלקית הקיימת כיום, אשר מאפשר תמרוץ ומתן תמיכה גבוהה יותר לישיבות מעודדות גיוס.	

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	שבסעיף תקציב, בשל הפחתת התמיכה לפי סעיף זה, לא יתיר שר האוצר את השימוש באותו סכום בשנת הכספים שלאחריה, לתוכנית שבה נכלל או לתוכנית אחרת שבאותו סעיף תקציב. (ג) - בסעיף זה - "חוק יסודות התקציב" - חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985; "סכום הבסיס" - הנמוך מבין שני אלה. סכום התמיכה שהשתלם בעבור לימודי תלמיד ישיבה שקיבל צו דחיית שירות, בשנת הכספים האחרונה שבה לא הופחתה התמיכה לפי סעיף זה; (2) - סכום התמיכה המשתלם בעבור לימודי תלמיד ישיבה שאין בידו צו דחיית שירות, בשנת הכספים שבה מופחתת התמיכה לפי			

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	סעיף זה; "סכום התמיכה" - הסכום המשתלם על ידי המדינה בהתאם למבחנים שקבע שר החינוך מכוח סמכותו לפי סעיף 3א לחוק יסודות התקציב, למוסד תורני שהוא ישיבה, בעבור לימודי תלמיד ישיבה; "סעיף תקציב" ר"תוכנית" - כהגדרתם בחוק תקציב שנתי, כמשמעותו בחוק יסודות התקציב.			
			מוצע לשלול הטבות ממוסד ציבורי שמעודד אי גיוס – הן בכך שאחד מבעלי התפקידים בו מורה לתלמידיו שלא למלא את הוראות החוק או שמונע ממנו גישה למידע על גיוס לשירות סדיר. ההטבות שמוצע לשלול הן אי תשלום כספי תמיכה למוסד הציבור ואישור זכאות מס בשל תרומה לאותו מוסד.	26טז1. (א) לא ישולמו כספי תמיכה למוסד ציבור אשר בעל תפקיד בו הורה לתלמידיו שלא למלא הוראה מהוראות חוק זה או מנע מתלמידיו גישה למידע על גיוס לשירות סדיר (בחוק זה – מוסד ציבור שמעודד אי-גיוס) (ב) על אף האמור בסעיף 46 לפקודת מס הכנסה, הוראות הסעיף האמור לא יחולו לענין מוסד ציבור שמעודד אי- גיוס, וכן עמותה או חברה

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
				לתועלת הציבור, המפעילה מוסד ציבור שמעודד אי-גיוס.
שלילת הטבות אישיות למי שלא התייצב לשירות סדיר	26טז1. <u>על תלמיד ישיבה שלא התייצב לשירות סדיר או שלא קיבל פטור משירות ביטחון יחולו, על אף האמור בכל דין, כל עוד לא התייצב לשירות סדיר או קיבל פטור כאמור, הוראות אלה:</u> (1) <u>לא יינתן לו רישיון נהיגה עד שימלאו לו 23 שנים, והכל למעט אם ועדת החרیגים כמשמעותה בסעיף 6טז26 התירה לו, להחזיק רישיון נהיגה מטעמים מיוחדים, שיקבע שר הביטחון בתקנות באישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת.</u> (2) <u>הוא לא יהיה זכאי למילגה הניתנת לסטודנט שהוא תלמיד הלומד במוסד כהגדרתו בחוק זכויות</u>	בנוסף לסנקציות המוסדיות כוללת הצעת החוק שלילה מיידיית של ההטבות והזכויות הבאות ממי שלא התייצב לשירות סדיר או קיבל פטור כאמור. במסגרת הטבות וזכויות אלה נכללים אי מתן רישיון נהיגה (חדש) ואפשרות יציאה מן הארץ, בכפוף לוועדת חריגים, למי שלא מלאו לו 23 שנה, שלילת מלגות לימודים מניעת הגשת מועמדות למשרה מיועדת להעדרה מתקנת וזכאות לנקודות זיכוי במס הכנסה.	מעבר לקושי, אשר עולה מהמבנה המשפטי של הסנקציות שתואר בפרק שעסק בסנקציות המוסדיות, קיימים קשיים ספציפיים הנוגעים לסנקציות האישיות שנקבעו בחוק. בחוק שירות בטחון יש 3 דרישות התייצבות – התייצבות לרישום (סעיף 3), התייצבות לבדיקת כושר (סעיף 5) והתייצבות לשירות סדיר (סעיף 13). על פי מתווה הצעת החוק – אחרי הרישום וההתייצבות לבדיקת כושר יש 2 מסלולים אפשריים – דחיית שירות ופטור (בסמכות שר הביטחון) או הוצאת צו התייצבות לשירות סדיר (עד גיל 26, בסמכות הפוקד) – המתווה לא מפרט כיצד יקבע מי יקבל דחיית שירות ובהמשך פטור (לכאורה ניתן לתת לכל תלמיד ישיבה שמבקש זאת) ומי יקרא להתייצב לשירות סדיר. הצעת החוק קובעת כי הסנקציות יוטלו רק על מי שלא התייצב לשירות סדיר או קיבל פטור. זאת אומרת שתנאי להפעלת הסנקציה הוא הפסקת/אי מתן דחיית שירות או משלוח צו גיוס (אישי או כללי) למועמד לשירות ביטחון,	26טז2. (א) מיועד לשירות בטחון או יוצא צבא, אשר הפר הוראה מהוראות חוק זה יחולו עליו ההוראות הבאות: (1) הוא לא יהיה זכאי לכספי תמיכה לשכר לימוד במעונות יום; (2) הוא לא יהיה זכאי למתן סיוע כלכלי, מכוח חוק הסיוע הכלכלי; (3) לא יחולו עליו הוראות סעיף 348(ה) לחוק הביטוח הלאומי[נוסח משולב], תשנ"ה – 1995; (4) הוא לא יוכל להתמנות, להיבחר או לשמש במשרה על פי דין או במשרה בגוף מבוקר כמשמעו בחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב]; (5) הוא לא יהיה זכאי לקבלת הטבות בתחום הדיור ממשרד

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	הסטודנט, התשנ"ד-1994, מטעם רשות מרשויות המדינה או מטעם גוף מתוקצב או גוף נתמך כהגדרתם בסעיף 32 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, ולא יהיה זכאי לסיוע לפי סעיף 25ב לחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958; (3) הוא לא יהיה רשאי לצאת מישראל עד שימלאו לו 23 שנים, אלא אם ועדת החריגים כמשמעותה בסעיף 26טז התירה את יציאתו מטעמים מיוחדים, שיקבע שר הביטחון בתקנות באישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת; (4) הוא לא יהיה זכאי להגיש מועמדות למשרה שיועדה לקבוצה הזכאית לייצוג הולם לפי סעיף 15א לחוק שירות המדינה (מינויים).	בהמשך הצעת החוק נקבעו סנקציות אישיות אשר יוטלו במידה ולא תהיה עמידה ביעדים. בסוף שנת הגיוס הראשונה (יולי 2027) - נקבעו סנקציות של שלילת הטבה בדמי	או קבלת פטור. עובדה זו מציבה מספר קשיים: 1. לצורך הפעלת הסנקציות ושלילת ההטבות – הצבא ושר הבטחון נדרשים לנקוט צעדים אלה - באופן תאורטי – ככל שהמדינה לא תפעל להוצאת צווי גיוס (כפי שנהגה לאורך שנים רבות ואף לאחר פקיעת פרק 11 לחוק שירות ביטחון ביוני 2023) או תיתן דחיית שירות ופטור לכלל הציבור – הרי שגם אם לא תהיה עמידה ביעדים - אלה לא יופעלו. 2. בחוק לא נקבע אופן העמידה ביעדים – לכן ככל שלא ישלחו צווי גיוס לכל הרי שיש פגיעה בעקרון השוויון, בשים לב לסנקציות האישיות שיש בצידן. כך שלקביעה למי יישלח צו גיוס תהיה השלכה גם על תחומי חיים אחרים כדוגמת רשיון נהיגה, דיור, מעונות וכו'. 3. בכל הנוגע לסנקציות אשר נובעות מאי עמידה ביעדים אישיים - גובה הסנקציות אינו תלוי בהתנהגותו של אותו פרט – כנגד מלש"ב שלא יתייצב ינקטו סנקציות שונות, לא על פי התנהגותו, אלא בהתאם למידת הציות של כלל הקהילה שאין לו שליטה עליה. ניתן להשיב על	הבינוי והשיכון ומרשות מקרקעי ישראל, לרבות במסגרת תכנית "דירה בהנחה"; (6) הוא לא יהיה זכאי לפטור או הנחה ממס רכישה כהגדרתו בסעיף 9 לחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), תשכ"ג – 1963; (7) הוא לא יהיה זכאי להנחה במחיר הנסיעה בקו שירות, כהגדרתו בפקודת התעבורה, רכבת ארצית כהגדרתה בפקודת מסילות הברזל [נוסח חדש], התשל"ב – 1972, רכבת מקומית כהגדרתה בסעיף 46 לפקודה האמורה או רכבל; (8) הוא לא יוכל לזכות במתן עדיפות מכח הוראות סעיף 15א לחוק שירות המדינה (מינויים), תשי"ט – 1959. (ב) בתקופות הנזכרות בסעיף 13 תלמיד ישיבה מיועד לשירות בטחון או יוצא צבא, אשר הפר הוראה מהוראות חוק זה, יחולו

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
שלילת הטבות אישיות במקרה של אי-עמידה ברף המינימלי השנתי לגיוס בשנת הגיוס הראשונה	<u>התשי"ט-1959:</u> <u>(5) הוא לא יהיה זכאי לנקודות זיכוי לפי פרק שלישי בחלק ג' לפקודת מס הכנסה.</u> <u>26טז. מבלי לגרוע מהוראות סעיף 1טז ועל אף האמור בכל דין, פחת מספר המתגייסים בפועל, בשנת גיוס מסוימת, מהרף המינימלי השנתי לגיוס (בסעיף זה - אי-עמידה ביעדים), יחולו על תלמיד ישיבה שלא התייצב לשירות סדיר או שלא קיבל פטור משירות ביטחון וכל עוד נמשכת אי-העמידה ביעדים, הוראות אלה:</u> <u>(1) על אף הוראות סעיף 348(ה) לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 [נוסח משולב], אם אין לו הכנסה או שהכנסתו אינה מגיעה</u>	ביטוח לאומי, השתתפויות בתכנית דיור מוזל, תמיכה במעונות והנחה בתחבורה ציבורית.	כך שכל פרט שקיבל זימון נדרש להתגייס, אולם אם יוחלט לשלוח צווים לכולם או לכל הפחות מעבר למספר הנדרש על מנת לעמוד יעד הגיוס, ברור שלא מצופה מכולם להתייצב ואין תמריץ לכל הפרטים להתגייס. 4. לאור התליית הסנקציות ושלילת ההטבות בהתייצבות לשירות סדיר בלבד, המשמעות היא שאין סנקציות כלכליות על אי התייצבות לרישום או לבדיקות רפואיות. באשר לטיב הסנקציות החלות באופן מיידי (איסור על הוצאת רשיון נהיגה חדש, איסור יציאה מהארץ עד גיל 23, ביטול אפשרות לגשת למשרות צבועות למגזר, ביטול נקודות זיכוי במס הכנסה וביטול זכאות למלגות) אלה סנקציות ללא משמעות כלכלית על הפרט וככאלה אינן מתמרצות אותו ונראה כי אלה משרתות בעיקר את ראשי הישיבה בשמירת שלא לומר "כליאת" התלמידים בישיבות ובכוללים – חלקן מגבלות אשר חלק מן הישיבות מטילות על תלמידיהן כבר כיום (כגון רישיון נהיגה בישיבות הדגל הליטאיות), בנוסף למגבלות על לימודים אקדמיים, על קבלה	עליו ההוראות הבאות: (1) לא יהיה זכאי לקבלת הטבות בתחום התעסוקה ממשרד העבודה, לרבות קבלת שוברים להכשרה מקצועית, תמיכה בשכר לימוד להכשרה מקצועית או להשכלה גבוהה או להיכלל במענק להכשרה בעבודה; (2) הוא לא יהיה זכאי למילגה הניתנת לתלמיד במוסד כהגדרתו בחוק זכויות הסטודנט, התשנ"ד – 1994, מטעם רשות מרשויות המדינה או מטעם גוף מתוקצב או גוף נתמך כהגדרתם בסעיף 32 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה – 1985, ולא יהיה זכאי לסיוע לפי סעיף 25 לחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח – 1958. (ג) הפחתת ההטבות המפורטת בסעיף זה תופסק עם הפסקת

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	<u>לסכום המזערי האמור</u> <u>בפרט (4) ללוח י"א לחוק</u> <u>האמור, יראו לעניין דמי</u> <u>הביטוח שעליו לשלם לפי</u> <u>החוק האמור כאילו</u> <u>הכנסתו היתה הסכום</u> <u>המזערי האמור;</u> <u>(2) הוא לא יהיה רשאי</u> <u>להשתתף בתוכנית של</u> <u>רשות מרשויות המדינה או</u> <u>של רשות מקומית המקצה</u> <u>דיוור במחיר מוזל;</u> <u>(3) הוא לא יהיה זכאי</u> <u>להשתתפות המדינה</u> <u>בעלות שכר הלימוד של</u> <u>ילדו במעון יום;</u> <u>(4) הוא לא יהיה זכאי</u> <u>להנחה במחיר הנסיעה בקו</u> <u>שירות כהגדרתו בפקודת</u> <u>התעבורה, רכבת ארצית</u> <u>כהגדרתה בפקודת מסילות</u> <u>הברזל [נוסח משולב],</u> <u>התשל"ב-1972, רכבת</u> <u>מקומית כהגדרתה בסעיף</u>	במסגרת החוק נקבעו גם סנקציות במקרה של עמידה ביעדים במשך שנתיים רצופות ו-3 שנים רצופות. במקרה של אי עמידה ביעדים במשך שנתיים לא יזכה לסיוע כספי ברכישת דירה וכעבור 3 שנים.	למשרה בשירות המדינה, ושליטת נקודות זיכוי ממס הכנסה (התלויות ביציאה לעבודה) אשר מונעות יציאה לשוק התעסוקה. למעשה, שליטת הטבות וזכויות אלה מעבירה את האחריות לאכיפתן למדינה, ובכך זו תשרת את המטרה של הבטחת השארות התלמידים לישיבות יותר מאת מטרת הגיוס לצבא. איסור רשיון הנהיגה והיציאה מהארץ מתבטלים בגיל 23 - בשים לב לכך שלא הוגדרו אופן דחיית השירות והוצאת צווי הגיוס – לכאורה גם יכול להתקיים מצב בו יקראו לגיוס רק לאחר גיל זה. בענין זה נציין כי הגבלת היציאה מהארץ ואישורה רק בהיתר משר הבטחון קבועה כבר כיום בסעיף 43 לחוק שירות בטחון וחלה עד לגיל הפטור מחמת גיל (עומד היום על 40 לחייל שאינו קצין ו-45 לקצין) הסנקציות המשמעותיות יותר (ביטוח לאומי, מעונות, הנחה בתחבורה ציבורית והטבות הדיוור) נכנסות לתוקף רק בטווח הרחוק (החל מיוני 2027), כאשר הסנקציות המשמעותיות ביותר, בתחום הדיוור, חלות רק במקרה שבו יש	ההפרה על ידי המיועד לשירות בטחון או יוצא הצבא המפר.

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
שלילת הטבות אישיות במקרה של אי-עמידה ברף המינימלי השנתי לגיוס במשך שתי שנות גיוס	<u>46 לפקודה האמורה או רכבל, הניתנת בין הגילים 18 עד 26.</u> <u>3126. מבלי לגרוע מהוראות סעיפים 126טז ו-26טז ועל אף האמור בכל דין, נמשכה אי-העמידה ביעדים במשך שתי שנות גיוס ברציפות, תלמיד ישיבה שלא התייצב לשירות סדיר לא יהיה זכאי לסיוע כספי לרכישת דירה מרשות מרשויות המדינה, מגוף מתוקצב או מגוף נתמך כהגדרתם בסעיף 32 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, כל עוד לא התייצב לשירות או שלא קיבל פטור משירות ביטחון וכל עוד נמשכת אי-העמידה ביעדים.</u> <u>4226. מבלי לגרוע מהוראות סעיפים 126טז עד 26טז ועל אף האמור בכל דין, נמשכה</u>		אי עמידה רציפה לאורך שנים. מדובר בסנקציות ובשלילת הטבות אשר <u>אי</u> שמידת השפעתן נמוכה (תחבורה ציבורית או ביטוח לאומי) או שממילא הן רלוונטיות בעיקר בגילאים מבוגרים יותר (אולם כפי שיוצג בהמשך אלה תחומות בזמן ומתבטלות עם הגעה לגיל הפטור). בניגוד להצעת החוק - במתווה המכון יש <u>התאמה בין הדרישות לסנקציות ולשלילת ההטבות</u> – מכיוון שחובת הגיוס חלה על כולם – כך גם הסנקציות והן אינן תלויות בממשלה או בקהילה. מעבר לזה, הסנקציות אישיות, על פי מתווה המכון, כוללות שלילה <u>מיידי</u> של כלל ההטבות ממי שלא ימלא <u>כל אחת</u> מחובותיו על פי החוק (התייצבות, בדיקות רפואיות וגיוס). במסגרת העקרונות לבחירת ההטבות, עמדת המכון היא כי כל הטבה המקושרת לדחיית שירות וכן כל הטבה אשר ניתנת במועדים בהם נדרש צעיר חרדי להתגייס – דינה להתבטל. וזאת, מתוך התפיסה שאין זה ראוי כי הממשלה תעניק הטבות, תממן או תסבסד מלש"בים אשר נקראו לשירות המדינה, והפרו	
שלילת הטבות אישיות במקרה של אי-עמידה ברף המינימלי השנתי לגיוס במשך שלוש				

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
שנות גיוס	<u>אי-העמידה ביעדים במשך שלוש שנות גיוס ברציפות, תלמיד ישיבה שלא התייצב לשירות סדיר לא יהיה זכאי להנחה או פטור מתשלום מס רכישה כמשמעותו בסעיף 9 לחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963, כל עוד לא התייצב לשירות או שלא קיבל פטור משירות ביטחון וכל עוד נמשכת אי-העמידה ביעדים.</u>		את חובותיהם לעשות כן ובכך לעודד אותם להמשיך ולנהוג כך. כמו-כן, נראה כי אין זה ראוי כי אנשים, אשר סרבו לשרת יזכו לשרת במשרות אשר המינוי להן נקבע על פי דין או בגוף מבוקר וקל וחומר שאין זה ראוי שיזכו להעדפה מתקנת ויועדפו על פני אזרחים (חרדים ושאינם חרדים) אשר מילאו את חובותיהם כלפי המדינה. בין השיקולים הנוספים, אשר נשקלו בבחירת ההטבות נבחנ^ה היקף ההטבה ומידת השפעתה על משק הבית, היקף הציבור הנהנה מההטבה, שיקולים חוקתיים, השפעות הרוחב שיש לביטול ההטבה, אינטרסים אחרים אשר עומדים אל מול עידוד הגיוס, השפעות רוחב ושיקולים סוציאליים. לאור זאת, נכללות במתווה ההטבות הבאות: א. כספי תמיכה לשכר לימוד למעונות יום ; ב. סיוע כלכלי מכוח חוק הסיוע הכלכלי ; ג. הטבה בדמי הביטוח הלאומי, הנובע מקביעת גובה סכום מזערי נמוך ייעודי, בין היתר, לתלמידי ישיבה או מוסד תורני ; ד. מינויים במשרות כדין או בגופים מבוקרים ;	

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
			ה. זכאות להעדפה מתקנת בקבלת למשרות בשירות המדינה; ו. הטבות בתחום הדיור; ז. הנחה או פטור ממס רכישה; ח. הנחות בתחבורה הציבורית; ט. השתתפות בתחום התעסוקה; י. מלגות וסיוע בתחום ההשכלה הגבוהה. ככלל מוצע כי שלילת ההטבות תחול על "יוצא צבא" או "מיועד לשירות ביטחון" ולפיכך תחול בהתאם להגדרות אלה עד לגיל שבו ניתן פטור מחמת גיל – אשר עומד כיום על גיל 40. אולם, על מנת לא לגרום לפגיעה כפולה בחברה בישראל, הן בשל אי ההתייחסות לשירות והן בשל חוסר השתתפות בתחום התעסוקה וההשכלה הגבוהה, מוצע לקבוע כי הטבות אשר נועדו לעודד יציאה לתעסוקה ולרכישת השכלה גבוהה, יוגבלו לתקופה קצרה יותר, התקופה בה ניתן לקרוא למלש"בים לשירות, אשר נקבעה בסעיף 13 לחוק, ועומדת כיום על גיל 29. יצוין כי הטבות אלה נחלקות להטבות אשר ניתנות במסגרת מבחני תמיכה ונהלים	

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
			משרדיים ולהטבות אשר נקבעו בחוק. תיקוני חקיקה המופיעים כאן, הם למען הצגת התמונה המלאה, אולם מקומם הוא בפרק התיקונים העקיפים המופיע בסוף הצעת החוק, בהם נוספה דרישה של מילוי חובות חוק שירות בטחון, כתנאי לקבלת ההטבות ונראה כי בפרק זה יש להותיר רק את ביטול ההטבות אשר אינן מעוגנות בחקיקה ולשלול זכאות מאלו אשר הפרו הוראות חוק זה.	
<u>תחולת שלילת הטבות</u>	<u>26טז5. הוראות סעיפים 26טז עד 26טז4 לא יחולו על מי שהגיע לגיל הפטור.</u>	סעיף זה למעשה קובע כי הסנקציות ושלילת ההטבות הנובעות מאי עמידה ביעדים לא יחולו על מי שמגיע לגיל הפטור (גיל 26).	קביעה זו למעשה מרוקנת מתוכן את הסנקציות ושלילת ההטבות, שכן למעשה בגיל 26 מתבטלות הסנקציות באופן מיידי. כפי שתואר לעיל הסנקציות ושלילת ההטבות המשמעותיות ביותר (מעונות היום והדיור) רלוונטיות בעיקר לגילאים המבוגרים יותר. בהינתן שגיל הנישואים הממוצע לגברים חרדים עומד על 23 וגיל הילד הראשון עומד בממוצע על גיל 24 וחצי, ביטולן בגיל 26, יוביל לכך שככל שיוטלו הן תהיינה לתקופה קצרה ותחומה בזמן, אשר מאפשרת לדחות את מימוש ההטבות במספר מועט של שנים, וככאלה אינן בעלות השפעה משמעותית על הכרעתו של הצעיר החרדי האם להתגייס.	

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
ועדת חריגים	26טז. (א) ראש המטה הכללי ימנה ועדת חריגים לעניין סעיף 26טז(1) ו-(3), שאלה חבריה: (1) קצין בדימוס בדרגת אלוף משנה לפחות ששירת באגף כוח אדם בצבא הגנה לישראל והוא יהיה היושב ראש; (2) קצין בדימוס בדרגת סגן אלוף לפחות ששירת באגף כוח אדם בצבא הגנה לישראל והוא בעל מומחיות בנושאי פרט; (3) נציג ועד הישיבות בארץ ישראל. (ב) הוועדה תדווח לראש המטה הכללי, לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת ולוועדה המייעצת שהוקמה לפי סעיף 26כז, בתום כל שנת גיוס על מספר הבקשות שהוגשו לה, מספר האישורים שנתנה	במסגרת הצעת החוק מוצע לקבוע ועדת חריגים אשר תאפשר לפטור מאיסור קבלת רשיון נהיגה או יציאה מהארץ מטעמים מיוחדים. הוועדה מורכבת משני אנשי צבא ונציג ועד הישיבות.	כפי שניתן לראות, עמדת המכון היא כי אין לכלול איסורים אלה במסגרת ההטבות הנשללות ולפיכך אין צורך בועדת החריגים. בענין זה, כבר כיום נקבע בסעיף 43 לחוק שירות בטחון איסור יציאה מהארץ למיועדים לשירות בטחון או יוצאי צבא, אלא בהיתר שר הבטחון. כך, שמדובר למעשה במנגנון כפול. מעבר לכך, לא נקבעו הטעמים המיוחדים אשר בגינם יינתנו אישורים אלה ואף לא התכלית להתיר זאת. הותרת ההגדרה סתומה, מאפשרת מתן היתרים מכל סיבה שהיא, גם אם אינה ראויה. במידה והכנסת מקבלת את מודל היעדים ומקימה ועדת חריגה, יש לקבוע בחוק קריטריונים הומניטריים בלבד על פיהם ינתנו היתרים חריגים (כגון מחלה או אבל על בן משפחה קרוב), ולא להשאיר שיקול דעת רחב לועדה, שיכולה לשקול לפי הצעת החוק גם תכליות מנוגדות לערך השוויון ולצורכי הצבא.	ביטול הסעיף

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	<u>ואת הטעמים לכך</u>			
פקיעת פרק ג' – בשל אי-עמידה ביעד הגיוס השנתי אי עמידה רציפה לאורך זמן ברף המינימלי השנתי לגיוס	26ז. <u>במקרה של אי עמידה ביעד, במשך שלוש שנות גיוס רצופות, יחולו הוראות אלה: (א) פחת – מספר המתגייסים בפועל, במשך שלוש שנות גיוס רצופות, מ-85% מיעד הגיוס השנתי הכולל, יפקע תוקפו של פרק זה לאחר שנה מתום שלוש שנות הגיוס הרצופות האמורות. (ב) הוראות סעיף קטן (א) יחולו משנת הגיוס 2023 ואילך. (ג) שר הביטחון יודיע לכנסת בתוך 30 ימים מתום שלוש שנות הגיוס הרצופות האמורות בסעיף קטן (א) על אי-העמידה כאמור באותו סעיף קטן, ויפרסם ברשומות הודעה על המועד הצפוי לפקיעת הפרק לפי הסעיף הקטן האמור.</u>	במקרה של אי עמידה ביעד במשך שלוש שנים ברציפות, נדרש שר הבטחון להקים ועדה אשר תבחן את הסיבות לאי העמידה ביעדים. הוועדה תגיש לשר הבטחון דו"ח, לרבות המלצות לתיקוני חקיקה וככל ששר הבטחון יסבור שנדרש תיקון יגיש אותו בתוך 6 חודשים. אם הכנסת לא מאשרת את התיקון בתוך שנה מתום 3 השנים, נדרש שר הבטחון לקבוע כלים ותמריצים נוספים שיובילו לעמידה ברף. אם אין עמידה של לפחות 95% מהרף במשך 3 שנים הוא נדרש להודיע תוך 30 ימים לוועדת החוץ והבטחון ולפרסם הודעה על כך ברשומות.	עמדת המכון כאמור היא שאין לקבוע את פרק היעדים אלא את חובת הגיוס הכוללת. יחד עם זאת, ככל שתחליט הכנסת על קביעת היעדים הרי שיש לתת את הדעת ביחס לסעיף זה לנקודות הבאות: (א) יש חוסר קוהרנטיות בין דרישת הדיווח לכנסת שעומדת על 95% מן היעדים ושאר הצעדים נדרשים באי עמידה ביעד במלואו. (ב) הקביעה אינה קביעה כי ההסדר בטל ולפיכך קביעת חובת גיוס מלאה בשל אי עמידה ברף, אלא דרישה לבחינה מחדש כיצד לעמוד ברף ולשקול תיקוני חקיקה בלבד. בכך, מבוטל התמריץ המגזרי לעמוד ברף אשר נקבע בחוק. (ג) החובה המוטלת היא על שר הבטחון לשקול ולקבוע כלים ותמריצים לשם עמידה ברף, ויש לשים לב כי לשון הסעיף היא קביעת כלים ותמריצים נוספים ולא שלילת הטבות שהיא ההגדרה בה נעשה שימוש בחוק. (ד) לא ברור מה מטרת הסעיף הקובע כי במידה והכנסת לא תאשר את החוק תוך שנה, נדרש שר הבטחון לקבוע תמריצים	ביטול הסעיף כתלות מביטול היעדים

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	<u>(א) שר הביטחון יודיע לוועדת החוץ והביטחון בתוך 30 ימים, מתום שלוש שנות הגיוס הרצופות האמורות, על אי-העמידה של לפחות 95% מרף המינימלי השנתי לגיוס, ויפרסם על כך הודעה ברשומות;</u> <u>(ב) שר הביטחון יקים ועדה לבחינת יישומן של הוראות פרק ג'1 והסיבות שבשלן לא היתה עמידה ביעדים.</u> <u>(ג) הוועדה תגיש דין וחשבון לשר הביטחון שיכלול מסקנות והמלצות ליישום החוק, לרבות הצעות לתיקוני חקיקה כדי לעמוד ברף המינימלי השנתי לגיוס.</u> <u>(ד) סבר שר הביטחון כי יש צורך בתיקוני חקיקה כדי לעמוד ברף המינימלי השנתי לגיוס, יגיש, בתוך 6 חודשים מתום שלוש השנים הרצופות האמורות, הצעה לתיקון חוק זה.</u>		נוספים. שכן, תיקוני החקיקה הם בשיקול דעתו של שר הביטחון ולא בגדר חובה - אם מצא שר הביטחון כי נדרשים תיקוני חקיקה על מנת לעמוד ברף המינימלי המשמעות היא כי לא די בתמריצים שאינם כרוכים בתיקוני חקיקה. (ה) מעבר לכך, שבמצב שבו אין עמידה ברף המינימלי, מצופה משר הביטחון שלא להמתין 3 שנים ולא להמתין להליך החקיקה אלא לנקוט בכל האמצעים הנדרשים על מנת להביא לעמידה ביעד ממילא. ככל שרוצים לקבוע מנגנון של בקרה במקרה של אי עמידה ביעדים – המנגנון היחיד הרלוונטי הוא קביעה של בטלות ההסדר המיוחד למגזר החרדי, תוך הותרת וקביעת סנקציות ושליטת הטבות משמעותיות מיידיות.	

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	26ז1. לא אושרה בכנסת ההצעה לתיקון החוק, בתוך שנה מתום שלוש השנים הרצופות האמורות של אי העמידה ביעד והמשיכה אי העמידה ברף המינימלי השנתי לגיוס ארבע שנים רצופות, יקבע שר הביטחון כלים ותמריצים לשם עמידה ברף המינימלי השנתי לגיוס.			
הודעות בדבר מספר המתגייסים בפועל	26ח. (א) שר הביטחון יודיע לממשלה ולוועדת החוץ והביטחון של הכנסת, בתום כל שנת גיוס, על מספר המתגייסים לשירות סדיר מקרב תלמידי השיבות – ובוגרי מוסדות החינוך החרדיים, באותה שנת גיוס, ויפרסם על כך הודעה ברשומות לא יאוחר מיום 1 בנובמבר – באוגוסט שלאחר תום שנת הגיוס האמורה.	סעיף זה קובע חובת דיווח לממשלה ולכנסת על מספר המתגייסים בכל שנה לצבא וכן חובת פרסום הנתונים ברשומות.	הדיווח לכנסת הנדרש בס"ק (א) הוא בכפילות לסעיף 26כח ולפיכך, ובשים לב לעמדת המכון על כך שאין מקום לפרק היעדים כלל, מוצע לבטלו ולהוסיף את חובת הפרסום לסעיף 26כח.	ביטול הסעיף והוספת חובת הפרסום בסעיף 26כז (ראו שם)

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	השר הממונה על השירות-הלאומי-אזרחי-יודיע לממשלה ולוועדת החוץ והביטחון של הכנסת, בתום כל שנת גיוס, על מספר המשרתים בשירות-לאומי-אזרחי שהחלו לשרת באותה שנת גיוס, ויפרסם על כך הודעה ברשומות לא יאוחר מיום 1 בנובמבר שלאחר-תום שנת הגיוס האמורה.	סעיף זה קובע חובת דיווח לממשלה ולכנסת בדבר מספר המשרתים בכל שנה בשירות הלאומי-אזרחי. יש לתת את הדעת גם ללשון חוק השירות הלאומי-אזרחי: (1) ישנה חובת דיווח מקבילה לכנסת גם בסעיף 35 לחוק שירות לאומי-אזרחי, שאינה כוללת חובת פרסום. (2) חובת פרסום קיימת בסעיף 18 לחוק שירות לאומי-אזרחי המפעילים, כהגדרתם בחוק שירות לאומי-אזרחי, תחום השירות שלהם ומספר המשרתים בהם בשנה שקדמה לפרסום.	מוצע להוסיף חובת פרסום גם באתר הרשות לשירות לאומי-אזרחי, ולא להסתפק בפרסום ברשומות. בנוסף, מוצע לסנכרן את מועד הדיווח והפרסום למועד הקבוע בחוק שירות לאומי-אזרחי שהוא חודש דצמבר, על מנת לא להכביד על הרשות והכנסת בדיונים כפולים. בהצעת החוק מופיעה חובת דיווח לממשלה – אולם לא ברור מה טיבה ולשם מה היא נדרשת ולפיכך מוצע להסירה.	ביטול הסעיף והוספת תיקון לנוסח מוצע בסעיף 26ח(ו)
סימן ד': שילוב בתעסוקה				
שילוב בתעסוקה	26יט. (א) לשם קידום שילובם של בוגרי הישיבות בתעסוקה, רשאי עובד משרד הכלכלה		ככל שמתקבלת עמדת המכון לפיה ישנה חובת גיוס כללית, בכפוף לקבוצה מצומצמת של עילויים ולדחיית שירות עד גיל 20, אכן אין כל	

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	והתעשייה – ששר – הכלכלה והתעשייה הסמיכו לכך, לקבל מפוקד או מאדם מטעמו מידע שיש בידיו לגבי מי שפטור מחובת שירות סדיר לפי סעיפים 26ח(ג) או 26ז או ששר הביטחון פטר אותו משירות סדיר מעבר לתקופת השירות המקוצרת שבה שירת לפי סעיף 26ט (בסעיף זה – מקבל הפטור), מידע כאמור יימסר למטרת פנייה של משרד הכלכלה והתעשייה או של מפעיל, למקבל הפטור, לשם קידום שילובו בתעסוקה, עובד משרד הכלכלה והתעשייה יבקש מפוקד מידע לפי סעיף קטן זה רק לתכלית האמורה ובמידה שנדרש. (ב) מידע יועבר לפי הוראות סעיף קטן (א) באופן מאובטח בהתאם לנהלים שייקבעו במשרד הכלכלה והתעשייה. (ג) מקבל פטור שמידע לגבי		מקום לפרק התעסוקה שאינו רלוונטי לגילאים אלה. יחד עם זאת, יש לתת מענה לסוגיית ישיבות ההסדר החרדיות המבוססות על פרק זה.	

סעיף חליפי מוצע	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	הסבר הסעיף	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	כותרת בסעיף הצעת החוק
			הועבר לפי הוראות סעיף קטן (א), זכאי לדרוש שהמידע האמור יימחק ולא יישמר, דרש מקבל פטור כאמור, ימחק עובד משרד הכלכלה והתעשייה או המפעיל את המידע. (ד) לא יגלה אדם מידע שהגיע אליו לפי סעיף קטן (א) ולא יעשה בו כל שימוש אלא לתכלית האמורה באותו סעיף קטן. (ה) בסעיף זה – ”מידע” – מספר זהות, שם פרטי ושם משפחה, מען למשלוח דואר ומספר טלפון קווי ונייד”; מפעיל” – מי שמפעיל או מקיים מטעם משרד הכלכלה והתעשייה מרכז תעסוקה או פעילות להכוונה תעסוקתית	
26ב. שר הכלכלה והתעשייה ידווח לוועדת העבודה והרווחה של הכנסת, אחת לשנה, על השפעות יישום הוראות פרק זה על שילוב בוגרי ישיבות בתעסוקה.				דיווח לכנסת – שילוב בתעסוקה

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
סימן ד' – עיצומים כספיים ועבירת קנס				
<u>עיצום כספי</u>	1כ26. בנוסף לאמור בכל דין, היה למנהל הכללי של משרד הביטחון (בסימן זה – המנהל הכללי) יסוד סביר להניח, לפי נתונים שיש בידיו, כי לגבי שיעור של לפחות חמישה אחוזים מקרב תלמידי ישיבה לא התקיים התנאי שהוצהר בתצהיר שניתן לפי הוראות סעיף 26ה(5), רשאי הוא להטיל על בעל תפקיד בישיבה עיצום כספי, בסכום שלא יעלה על עשרים אלף שקלים חדשים ובלבד שנתן לו הזדמנות לטעון טענותיו.	הצעת החוק מציעה לקבוע אפשרות להטלת עיצום כספי בגובה 20,000 ₪ על בעל תפקיד בישיבה אשר לפחות לגבי 5% מהתלמידים לא מילא את חובתו על פי התצהיר כי התלמיד מקיים את היקף הלימודים הנדרש וכי אם יחדל מכך, יודיע לפוקד תוך 14 ימים. סעיפים 26כ2-16 הם גנריים ועל פי תבנית עיצום כספי של חקיקה וכן כוללים חובת דיווח לוועדה.		
שמירת אחריות פלילית	16כ26. אין בהוראות סימן זה כדי לגרוע מאחריותו הפלילית של בעל התפקיד בישיבה, לרבות לעניין סעיף 17כ26 לחוק זה, וסעיף 423 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.	סעיף זה קובע כי הטלת עיצום כספי אינה גורעת מאחריות פלילית לפי סעיף 17כ26 או סעיף 423 לחוק העונשין.	על פי תבנית החקיקה לא ניתן להטיל עיצום כספי ולהגיש כתב אישום בו זמנית. הסעיף המקביל בחוק העונשין הוא סעיף 239 לחוק העונשין שעוסק במסירת תצהיר שקר שהעונש בגינו הוא מאסר 3 שנים. העונש הקבוע בסעיף 423 לחוק העונשין עומד על 5 שנים – בשל כך שלמעשה נוצר כאן מעין	

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
			"מירוץ סמכויות" ואפשר לראות את הקביעה בסעיף 17כ26 כמקילה עם מי שמבצע עבירות אלה, שכן לא ניתן להעניש פעמיים על אותה עבירה. יש לשים לב כי הקביעה בסעיף 1ה26 כתנאי לשלילת סמכותו של בעל תפקיד היא מי שהוטל עליו קנס על לפחות חמישה מיועדים לשירות בטחון ונראה כי תחת הקביעה כי איסור התצהיר יהיה רק במקרה של אי תשלום הקנס או 5 מיועדים יש לקבוע תחולה מיידית במקרה שהוטל קנס.	
פרק ג'1 – עונשין	17כ26. (א) מצא המנהל הכללי כי לא התקיים התנאי שהוצהר בתצהיר שניתן לפי הוראות סעיף 26ה(5), דינו של נותן התצהיר קנס 1,500 שקלים חדשים בגין כל תלמיד שהוצהר לגביו כאמור. (ב) עבירה לפי סעיף זה היא עבירת קנס כמשמעותה בסעיף 221 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982. (ג) מי שהוטל עליו קנס לפי סעיף זה	הסעיף קובע כי בנוסף לעיצום הכספי, ניתן להטיל קנס בגובה 1500 ₪ על בעל תפקיד שאינו מקיים את התנאי שהצהיר עליו. בנוסף קובע הסעיף כי מי שהוטל עליו קנס ולא שילם אותו לא יהיה רשאי להצהיר כאמור בסעיף 26ה(5).		

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	ולא שילם אותו בתוך 45 ימים, לא יהיה רשאי להצהיר כאמור בסעיף 26ה(5). (ד) אין בתשלום קנס לפי סעיף זה כדי למנוע הטלת עיצום כספי לפי סימן זה.			
סימן ה': הוראות כלליות				
מניעת פגיעה במעמדה של יוצא-צבא אישה	26כא. לא ייפגע מעמדה ושילובה של יוצא-צבא אישה בשירות ביטחון בשל שירותם של תלמידי ישיבות ובוגרי מוסדות חינוך חרדיים בשירות ביטחון לפי פרק זה.		לאור שילוב בני המגזר החרדי יש להבטיח כי לא יפגע מעמדן של נשים בשל שירותם של בוגרים אלה ואך לקבוע יעדים שיבטיחו זאת.	26כא. (א) לא ייפגע מעמדה ושילובה של יוצא-צבא אישה בשירות ביטחון בשל שירותם של תלמידי ישיבות ובוגרי מוסדות חינוך חרדיים בשירות ביטחון לפי פרק זה. בשים לב לכך כי לא יצומצמו מסגרות הפתוחות לשילובה של יוצא צבא אישה בשל פתיחת מסלולים כאמור. (ב) ראש המטה הכללי יקבע יעדים שנתיים להגדלת ייצוג הנשים בכל דרגות הפיקוד, בשירות סדיר, שירות קבע ושירות מילואים.
שמירה על אורח חיים	26כב. צבא הגנה לישראל יפעל לאפשר שמירה על אורח חיו של מי שהתגייס לשירות סדיר לפי פרק זה.	סעיף זה נועד להבטיח את השמירה על אורח חיו של מי שהתגייס לשירות סדיר לפי פרק זה, קרי, בוגרי מוסדות החינוך החרדיים.	מוצע שלא לייחד הוראה זו לתלמידי הישיבות ולבוגרי מוסדות החינוך החרדיים בלבד, אלא להחילה על כלל ציבור המשרתים, מכח עקרון השוויון.	צבא הגנה לישראל יפעל לאפשר שמירה על אורח חיו של מי שהתגייס לשירות סדיר.

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
<u>הקמת מסלולי שירות המותאמים לשירות סדיר של בוגרי ישיבות ומוסדות חינוך חרדיים</u>	26כג. <u>צבא הגנה לישראל יפעל להקמת מסלולי שירות המותאמים לאורחות חייהם של בוגרי מוסדות חינוך חרדיים, ולהרחבת מסלולים כאמור, בשים לב לרף המינימלי לגיוס בכל שנת גיוס.</u>	סעיפים אלה קובעים הסדרים מיוחדים לבוגרי מוסדות חינוך חרדיים – מסלול שירות מותאמים, התאמת כלי מיון ושיבוץ והקמת מכינות מיועדות. כמו-כן, נקבעה חובת דיווח אחת לשלושה חודשים במהלך 3 השנים הראשונות על יישום הסעיף העוסק בכלי השיבוץ והמיון המותאמים, והתקדמות מיצוי פוטנציאל הגיוס כתוצאה מכך.	גם כאן יש פגיעה בעקרון השוויון, בדמות קביעה בחקיקה ראשית של דרישות למסלולים, מסלולי מיון ושיבוץ ומכינות לתלמידים ממגזר אחד בלבד. בעיקר בשים לב לכך שמדובר במסלולים אשר מצריכים משאבים, ושאינם ניתנים למגזרים אחרים. יחד עם זאת, ראוי שהצבא יפעל להתאמת השירות לאורחות חייהם של בוגרי מוסדות החינוך החרדיים, ובכלל זאת הקמת מסלולים חדשים ומכינות קדם צבאיות, הרחבת מסלולים קיימים והתאמת כלי שיבוץ ומיון, והכל בשים לב לשמירה על אורחות חייהם של כלל המגזרים וכפי שמצופה שיפעל להתאמת השירות לאורחות חייהם של כלל המגזרים באופן זהה ושוויוני, לרבות בשאלת קביעת דרישות אלה בחקיקה. בנוסף, לאור הגדרות החוק לחרדים כמי שהוא בוגר שנתיים במוסדות חינוך חרדיים, יש לוודא כי בבניית מסלולי הגיוס הייעודיים יש משום עזרה וסיוע גם ליוצאי החברה החרדית ולא כפיית אורח החיים החרדי על אלה שאינם מגדירים את עצמם עוד כחרדים.	ביטול הסעיף
<u>מיון ושיבוץ מותאמים למיועדים לשירות ביטחון מקרב בוגרי מוסדות החינוך החרדיים</u>	כד. (א) <u>מתוך מטרה למיצוי פוטנציאל הגיוס של משרתים מקרב בוגרי מוסדות חינוך חרדיים, יותאמו כלי שיבוץ ומיון המותאמים למיועד לשירות ביטחון מקרב בוגרי הישיבות ומוסדות החינוך החרדיים.</u> (ב) <u>במסגרת כלי המיון המותאמים למשרת החרדי כאמור בסעיף קטן (א), יינתן מענה למיון למסלולים ייעודיים למשרת בשירות ביטחון חרדי כאמור בסעיף ג'.</u> (ג) <u>במהלך שלוש השנים הראשונות מחקיקתו של חוק זה, ידווח ראש המטה הכללי אחת</u>			

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	<u>לשלושה חודשים, על יישומן של סעיף זה, ובין היתר על התקדמות במימון פוטנציאל הגיוס הנובע משינויים הנערכים בכלי המימון למיועדים לשירות ביטחון מקרב בוגרי הישיבות ומוסדות החינוך החרדיים.</u>			
<u>הקמת מכינות קדם צבאיות</u>	<u>26כ.ה. שר הביטחון יפעל להקמת מכינות קדם-צבאיות המיועדות לבוגרי מוסדות חינוך חרדיים.</u>			
<u>הקמת ועדה מייעצת</u>	<u>26כו(א) לשם מילוי הוראות פרק זה, ראש המטה הכללי ימנה, בתוך 60 ימים ממועד פרסומן של חוק זה, ועדה מייעצת (להלן: הוועדה) ואלה הם חבריה:</u> <u>(1) קצין בדרגת אלוף בדימוס שימנה ראש המטה הכללי, והוא יהיה יושב ראש הוועדה;</u> <u>(2) קצין בדרגת סגן אלוף בדימוס לפחות שהוא בוגר ישיבה או</u>	בנוסף למסלולים הייעודיים, הצעת החוק מציעה להקים ועדה מייעצת, אשר הרכבה כוללת אלוף בדימוס, 2 נציגים של אכ"א ואג"ת, קצין בדימוס בעל רקע מתאים אשר מקיים אורח חיים חרדי ודיין מבית הדין הרבני. הוועדה נדרשת לבחון את הקמת כל אותם מסלולים מותאמים ייעודיים, נתוני גיוס ומתן מענה לענייני הפרט.	סעיף זה, המקים גם וועדה אשר ניתנות לה סמכויות משמעותיות לעסוק בכך, ואף היא ייחודית למגזר החרדי, מעצים את הפגיעה בעקרון השוויון. הדברים חשובים במיוחד על רקע החשש כי שמירה על אורחות החיים החרדיים עלול להגביל את השמירה על אורחות חייהם של אחרים, ומכאן החשיבות בעמידה על עקרון השוויון והשוואת תנאים לכולם. כך למשל, יש להוסיף להרכב הוועדה, לצד הייצוג החרדי הקיים בה, גם דרישה לייצוג נשים, אשר יבטיחו את קיום הוראות סעיף	ביטול הסעיף

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	<u>מוסד חינוך חרדי שיש לו רקע מתאים ומקיים אורח החיים החרדי;</u> <u>(3) קצין בדרגת אלוף משנה לפחות ששירת באגף כח אדם בצה"ל;</u> <u>(4) קצין בדרגת אלוף משנה לפחות ששירת באגף התכנון ובניין הכוח בצה"ל;</u> <u>(5) דיין בדימוס של בית הדין הרבני הגדול בהמלצת נשיא בית הדין הרבני הגדול.</u> <u>(ב) אלה יהיו תפקידי הוועדה:</u> <u>(1) בחינת תכניות שנתיות ורב שנתיות בצה"ל להקמת מסלולים מותאמים לשירות כאמור בסעיף 26כג, שיאפשרו עמידה ברף המינמלי לגיוס בכל שנת גיוס, כאמור בסעיף 26ג.</u> <u>(2) בחינת נתוני מספר המתגייסים בכל סוף כל שנת גיוס מקרב בוגרי מוסדות חינוך חרדיים, כפי שהתקבלו מצה"ל;</u> <u>(3) קבלת ואימות נתונים מצה"ל</u>	הוועדה נדרשת לדווח אחת לחצי שנה <u>ב</u>לרמטכ"ל, לשר הבטחון ולועדת החוץ והבטחון על הקמת המסלולים הייעודים ופעם בשנה על 2 נושאים נוספים (בשל טעות סופר – ההפנייה היא למתן מענה לענייני הפרט וסעיף קטן 5 שאינו קיים). בנוסף, הוועדה תגיש דו"חות חודשיים לאחר תום שנת גיוס לגורמים אלה בנוגע למספר המתגייסים, תוך התייחסות למספר הלוחמים ולמספר תומכי הלחימה, עם דיווח על הקמת המסלולים המותאמים. לועדה ניתנו סמכויות לקבלת נתונים וכל מידע אחר שנדרש לה לשם ביצוע תפקידה.	26כא בחוק, לרבות עמידה ביעדים ובתכניות אשר נקבעו שם, אשר מחייבות כי לא ייפגע מעמדה ושילובה של אישה בשל שירותם של בוגרים אלה.	

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	<u>בדבר מספר המיועדים לגיוס</u> <u>שהם בוגרי מוסדות החינוך</u> <u>החרדיים ומספר תלמידי</u> <u>הישיבה שבידם צו דחיית</u> <u>שירות;</u> <u>(4) מתן מענה לענייני הפרט בדבר</u> <u>תנאים מתאימים לשילוב</u> <u>בוגרי מוסדות חינוך חרדיים,</u> <u>בשירות סדיר ;</u> <u>(ג)(1) הוועדה תעביר לראש המטה</u> <u>הכללי, לשר הביטחון ולוועדת</u> <u>החוץ והביטחון של הכנסת</u> <u>אחת לשישה חודשים דו"ח</u> <u>בעניינים המפורטים בסעיף</u> <u>קטן (ב)(1) ; ראש המטה הכללי</u> <u>יקיים דיון בדו"חות לפי סעיף</u> <u>קטן זה בפורום המטה הכללי.</u> <u>(2) הוועדה תעביר לראש המטה</u> <u>הכללי, לשר הביטחון ולוועדת</u> <u>החוץ והביטחון אחת לשנה,</u> <u>דו"ח בעניינים המפורטים</u> <u>בסעיף קטן (ב)4(ו-5).</u> <u>(ד) ראש אגף כוח אדם בצה"ל</u> <u>ימסור לוועדה, בתוך 30 ימים</u>			

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	<u>בתום שנת גיוס, את מספר</u> <u>בוגרי מוסדות החינוך</u> <u>החרדיים שהתגייסו לשירות</u> <u>סדיר באותה שנת גיוס, תוך</u> <u>פירוט מספר הלוחמים ותומכי</u> <u>הלחימה וכן את סטטוס</u> <u>מימוש התוכניות השונות של</u> <u>צבא הגנה לישראל להקמת</u> <u>מסלולים מותאמים לשירות</u> <u>כאמור בסעיף 26כג; הוועדה</u> <u>תבחן את הנתונים ותגיש</u> <u>בתוך 30 ימים דו"ח בעניין</u> <u>לראש המטה הכללי, לשר</u> <u>הביטחון ולוועדת החוץ</u> <u>והביטחון של הכנסת.</u> <u>(ה) ראש המטה הכללי יעמיד</u> <u>לרשות הוועדה את האמצעים</u> <u>הדרושים לה לשם מילוי</u> <u>תפקידה; חבר הוועדה יהיה</u> <u>זכאי לגמול השתתפות עבור</u> <u>השתתפותו בישיבות הוועדה,</u> <u>ולחזור הוצאות, לפי כללים</u> <u>שיקבע השר.</u> <u>(ו) לשם ביצוע תפקידה, רשאית</u>			

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	הוועדה לקבל לידיה כל מידע בעניין מספר מתגייסים, תוצאות ביקורות שבוצעו על ידי משרד הביטחון ומשרד החינוך, תכניות עבודה של צה"ל וכן כל מידע אחר שנדרש לשם ביצוע תפקידה, ובלבד שהמידע נמסר בהתאם להוראות האמורות בחוק הגנת הפרטיות.			
קביעת הוועדה לעניין פתיחת מסלולי שירות מותאמים	26כו1 מבלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (ב) הוועדה תהא רשאית לקבוע, באישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, כי בשנת גיוס מסויימת לא עמד צבא הגנה לישראל בהוראות סעיף 26כג לעניין הקמת מסלולי שירות המותאמים לאורחות חיהם של בוגרי מוסדות חינוך חרדיים, ולהרחבת מסלולים בהתאמה ליעד השנתי של אותה שנה ; קבעה הוועדה כאמור, תקבע, באישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת את	לועדה ניתנת סמכות לקבוע כי בשנת גיוס מסויימת הצבא לא עמד בדרישות להקמת מסלולים מותאמים ולקבוע, באישור ועדת החוץ והבטחון, רף מינימלי שנתי לגיוס לאותה שנה.	יש כאן, למעשה אפשרות של הוועדה לאיין לחלוטין אף את הרף הנמוך שנקבע, בהתעלם מצרכי הצבא כבר כיום, אך ורק בשל אי הקמת מסלולים ייעודיים בראיית הוועדה. קביעה זו למעשה מתעדפת את שמירת אורח החיים החרדי על פני צרכי הצבא וקובעת כי במקרה שלא מוקמים מסלולים מותאמים, לדעת הוועדה, ניתנת בידי הוועדה האפשרות לשנות את הרף. אין כל קריטריונים או כללים המגבילים או מכוונים את שיקול דעתה של הוועדה ואת היקף אי העמידה של הצבא במסלולי שירות מותאמים אל מול היקף היעדים שניתן לצמצם, ולכאורה ניתן לאפס לחלוטין את היעדים אל	ביטול הסעיף

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	<u>הרף המינימלי השנתי לגיוס</u> <u>לאותה שנת גיוס</u>		מול הפרה מצומצמת. בנוסף, אין בקביעה זו שום הסתייגות והיא יכולה להעשות אף אם צרכי הצבא דחופים וחיוניים יותר ואף אם ההפרה התרחשה בעת נסיבות מבצעיות קיצוניות. פער זה צורם אל מול יתר החיילים שלא את אורח חייהם הם מוסרים לידי הצבא, אלא גם עלולים למסור את חייהם, בשל החלטת הוועדה או בשל מחסור בכח אדם בו. יתרה מזאת, במקרה זה, אין אף דרישה לכך שעמדת הוועדה תוצג קודם לכן לגורמים בתוך הצבא, לרמטכ"ל ולשר הבטחון, אלא בחוק נקבע כי הוועדה נדרשת רק לאישור ועדת החוץ והבטחון של הכנסת ובכך היא למעשה מהווה מסלול אשר עוקף את הגורמים אשר אמונים על בטחון המדינה.	
תקנות	26כז. שר הבטחון, באישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, רשאי להתקין תקנות לביצוע הוראות פרק זה, ובכלל זה תקנות בעניינים אלה:	(1) הדרכים והמועדים להגשת בקשות לפי פרק זה; (2) תנאים מוקדמים להגשת בקשות לפי פרק זה.		
דיווח לכנסת	26כז26כח. (א) שר הביטחון ידווח לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת, אחת לשנה, לגבי שנת הכנסת	הסעיף קובע חובת דיווח לכנסת ודיון שנתי בוועדת החוץ והביטחון של הכנסת בענין מספר המתייצבים	ס"ק (1) מופיע גם בסעיף 26יח ולפיכך מוצע לאחדו בסעיף המורחב הזה. בנוסף, בהצעת המכון מוצע להוסיף חובת דיווח	(א) שר הביטחון ידווח לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת, אחת לשנה, לגבי שנת הגיוס שחלפה,

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	הגיוס שחלפה, בעניינים אלה: (1) מספר המתייצבים לשירות סדיר בכלל ומספר המתייצבים כאמור מקרב תלמידי הישיבות ובוגרי מוסדות החינוך החרדיים בפרט; (2) מספר צווי דחיית שירות וצווי הפטור משירות שניתנו לפי פרק זה; (3) נתונים בעניינים המפורטים בפסקאות (1) ו-(2) בהשוואה לשנים קודמות; (4) השפעות יישומן של הוראות פרק זה על השירות בשירות ביטחון, לרבות בכל הנוגע למעמדן ולשילובן של נשים בשירות ביטחון, דיווח לפי פסקה זו יימסר גם לוועדה לקידום מעמד האישה ולשוויון מגדרי של הכנסת,	לשירות ומספר הפטורים שניתנו, וכן שיעור בוגרי מוסדות החינוך החרדיים מתוכם, בהשוואה לשנים קודמות. כמו כן נדרש דיווח בגין מסלולים ייחודיים שנפתחו או הורחבו.	על אמצעי הפיקוח והאכיפה שננקטו הן על ידי משרד הבטחון והן על ידי המשרדים האחרים אשר מעניקים תמיכות והטבות אחרות לציבור זה. בנוסף, מוצע להוסיף פסקה אשר תוודא את מידת ההשפעה על השירות של יתר המשרתים בצבא ועל העמידה בהוראות סעיף 26כא, אשר מטרתו היא אי פגיעה בנשים. כמו כן מוצע להוסיף חובת פרסום של דיווחים אלה ברשומות (כפי שמצוין בסעיף 26יח) ובאתר האינטרנט של משרד הבטחון.	בעניינים אלה: (1) מספר המתייצבים לשירות סדיר בכלל ומספר המתייצבים כאמור מקרב תלמידי הישיבות ובוגרי מוסדות החינוך החרדיים בפרט; (2) מספר צווי דחיית שירות וצווי הפטור משירות שניתנו לפי פרק זה; (3) מספר המיועדים לשירות ביטחון אשר הופנו לשירות לאומי-אזרחי כאמור בסעיף 26. (4) צעדי הפיקוח והאכיפה שננקטו כנגד מפרי הוראות החוק, על כל שלביהם השונים, הן ביחד למתייצבים בכלל והן ביחס לבוגרי מוסדות החינוך החרדיים. (5) נתונים בעניינים המפורטים בפסקאות (1) ו-(2) בהשוואה לשנים קודמות; (6) השפעות יישומן של הוראות פרק זה על השירות בשירות

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	(5) מסלולי שירות המותאמים לשירותם של תלמידי ישיבות ובוגרי מוסדות חינוך חרדיים, שנפתחו או שהורחבו. ועדת החוץ והביטחון של הכנסת תקיים אחת לשנה דיון בדיווחים שהתקבלו לפי סעיף קטן (א), לשם מעקב על ביצוע ההוראות לפי פרק זה.			ביטחון, לרבות בכל הנוגע למעמדן ולשילובן של נשים בשירות ביטחון, לרבות בנוגע לעמידה ביעדים אשר נקבעו על פי סעיף 26כא ותוכניות שירות שגובשו לשם עמידה ביעדים אלה; דיווח לפי פסקה זו יימסר גם לוועדה לקידום מעמד האישה ולשוויון מגדרי של הכנסת; (7) מסלולי שירות המותאמים לשירותם של תלמידי ישיבות ובוגרי מוסדות חינוך חרדיים, שנפתחו או שהורחבו. (ב) שר החינוך, שר העבודה, שר הבינוי והשיכון, מנהל רשות מקרקעי ישראל, המוסד לביטוח לאומי, רשות המיסים ונציב שירות המדינה ידווחו לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת, אחת לשנה, לגבי שנת הגיוס שחלפה, על מספר ההטבות שנשללו בעקבות הפרת הוראות חוק זה. (ג) ועדת החוץ והביטחון של הכנסת

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
				תקיים אחת לשנה דיון בדיווחים שהתקבלו לפי סעיף קטן (א), לשם מעקב על ביצוע ההוראות לפי פרק זה. בדיון זה יוצגו נתוני מחזור הגיוס המפורסמים על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. (ד) דיווח כאמור בסעיף קטן (א) יפורסם באתר האינטרנט של משרד הבטחון וברשומות לא יאוחר מיום 1 בנובמבר שלאחר תום שנת הגיוס האמורה
	פרק ה' – עיצום כספי פרק מוצע חדש: מוצע להוסיף אמצעי אכיפה מנהלית, אשר נושאת אופי כלכלי, כאחד האמצעים לצורך אכיפה הפרות החוק.			
עיצום כספי	מוצע כפרק חדש. לא קיים כיום בהצעת החוק פרק מקביל.	26כ. (א) הפר אדם הוראה מההוראות לפי חוק זה, כמפורט להלן, רשאי הממונה להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות סימן זה, בסכום של 50,000 שקלים חדשים: (3) לא מילא חובה המוטלת עליו בחוק זה או לפיו; (4) מסר ביודעין לרשות הפועלת לפי חוק זה ידיעה כוזבת בפרט שהוא חייב למסור לפי חוק זה; (5) השיג צו של פטור משירות או של דחיית שירות לפי פרק ג', היתר יציאה לחוץ לארץ, תעודה או רישום לפי סעיף 43 או כל הקלה אחרת הניתנת לפי חוק זה, הכל על ידי כך שמסר ביודעין לרשות הפועלת לפי חוק זה ידיעה כוזבת בפרט חשוב; (6) עבר על הוראות סעיף 43. (ב) הפר אדם הוראה מההוראות לפי חוק זה, כמפורט להלן, רשאי הממונה להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות סימן זה, בסכום של 100,000 שקלים חדשים:		

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
		(1) עשה את הדברים המפורטים בסעיף קטן (א), בכוונה להשתמט משירות ביטחון. חיבל או הטיל מום בגופו, או הניח לאחר לחבל או להטיל בו מום, בכוונה לפגוע על ידי כך בכשירותו הרפואית לשירות בטחון.		
הודעה על כוונת חיוב		26כז. (א) היה לממונה יסוד סביר להניח כי אדם הפר הוראה מההוראות לפי חוק זה, כאמור בסעיף 26כז (בסימן זה - המפר), ובכוונתו להטיל עליו עיצום כספי לפי אותו סעיף, ימסור למפר הודעה על הכוונה להטיל עליו עיצום כספי (בסימן זה – הודעה על כוונת חיוב). (ב) בהודעה על כוונת חיוב יציין הממונה, בין השאר, את אלה: (1) המעשה או המחדל (בסימן זה - המעשה), המהווה את ההפרה, ומועד ביצוע ההפרה; (2) סכום העיצום הכספי והתקופה לתשלום; (3) זכותו של המפר לטעון את טענותיו בפני הממונה לפי הוראות סעיף 26כח; הסמכות להוסיף על סכום העיצום הכספי בשל הפרה נמשכת או הפרה חוזרת לפי הוראות סעיף 26כט, ושיעור התוספת.		
זכות טיעון		26כז. מפר שנמסרה לו הודעה על כוונת חיוב לפי הוראות סעיף 26כז רשאי לטעון את טענותיו, בכתב, בפני הממונה, לעניין הכוונה להטיל עליו עיצום כספי ולעניין היקפו, בתוך 30 ימים ממועד מסירת ההודעה, ורשאי הממונה להאריך את התקופה האמורה בתקופה נוספת שלא תעלה על 30 ימים.		
החלטת הממונה ודרישת תשלום		26כח. (א) הממונה יחליט, לאחר ששקל את הטענות שנטענו לפי סעיף 26כז, אם להטיל על המפר עיצום כספי, ורשאי הוא להפחית את סכום העיצום הכספי לפי הוראות סעיף 26ל. (ב) החליט הממונה לפי הוראות סעיף קטן (א) – (1) להטיל על המפר עיצום כספי - ימסור לו דרישה, בכתב, לשלם את העיצום הכספי (בסימן זה – דרישת תשלום), שבה יציין, בין השאר, את סכום העיצום הכספי המעודכן ואת התקופה לתשלום; (2) שלא להטיל על המפר עיצום כספי - ימסור לו הודעה על כך, בכתב. (ג) בדרישת התשלום או בהודעה, לפי סעיף קטן (ב), יפרט המנהל את נימוקי החלטתו. לא טען המפר את טענותיו לפי הוראות סעיף 26כז, בתוך התקופה האמורה באותו סעיף, יראו את ההודעה על כוונת חיוב, בתום אותה תקופה, כדרישת תשלום שנמסרה למפר במועד האמור.		
הפרה נמשכת והפרה חוזרת		26כט. (א) בהפרה נמשכת יתווסף על העיצום הכספי הקבוע לאותה הפרה החלק העשרים שלו לכל יום שבו נמשכת ההפרה.		

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
		(ב) בהפרה חוזרת יתווסף על העיצום הכספי הקבוע לאותה הפרה, סכום השווה לעיצום הכספי כאמור; לעניין זה, "הפרה חוזרת" – הפרת הוראה מההוראות לפי חוק זה כאמור בסעיף 26כה, בתוך שנתיים מהפרה קודמת של אותה הוראה שבשלה הוטל על המפר עיצום כספי.		
סכומים מופחתים		26ל. (א) הממונה אינו רשאי להטיל עיצום כספי בסכום הנמוך מהסכומים הקבועים לפי סימן זה, אלא לפי הוראות סעיף קטן (ב). (ב) שר הביטחון, בהסכמת שר המשפטים, רשאי לקבוע מקרים, נסיבות ושיקולים שבשלהם ניתן יהיה להטיל עיצום כספי בסכום הנמוך מהסכומים הקבועים לפי סימן זה, ובשיעורים שיקבע.		
סכום מעודכן של העיצום הכספי		26ל. (א) העיצום הכספי יהיה לפי סכומו המעודכן ביום מסירת דרישת התשלום, ולגבי מפר שלא טען את טענותיו בפני הממונה כאמור בסעיף 26כח(ד) ביום מסירת ההודעה על כוונת חיוב; הוגשה עתירה לבית המשפט לעניינים מינהליים או הוגש ערעור על החלטה בעתירה כאמור, ועוכב תשלומו של העיצום הכספי בידי הממונה או בידי בית המשפט - יהיה העיצום הכספי לפי סכומו המעודכן ביום ההחלטה בערעור/בעתירה או בערעור, לפי העניין. (ב) סכום העיצום הכספי הקבועים לפי סימן זה יתעדכן ב-1 בינואר בכל שנה (בסעיף קטן זה – יום העדכון), בהתאם לשיעור שינוי המדד הידוע ביום העדכון לעומת המדד שהיה ידוע ב-1 בינואר של השנה הקודמת; הסכום האמור יעוגל לסכום הקרוב שהוא מכפלה של 10 שקלים חדשים; לעניין זה, "מדד" – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. הממונה יפרסם ברשומות הודעה על סכום העיצום הכספי המעודכן לפי סעיף קטן (ב).		
המועד לתשלום העיצום הכספי		26ל. המפר ישלם את העיצום הכספי בתוך 30 ימים מיום מסירת דרישת התשלום כאמור בסעיף 26כח.		
הפרשי הצמדה וריבית		26ל. לא שילם המפר עיצום כספי במועד, ייווספו על העיצום הכספי, לתקופת הפיגור, הפרשי הצמדה וריבית כהגדרתם בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961 ² (בסימן זה - הפרשי הצמדה וריבית), עד לתשלומו.		
גבייה		26לד. עיצום כספי ייגבה לאוצר המדינה, ועל גבייתו יחול חוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995.		
עיכוב ביצוע		26לה. (א) אין בהגשת עתירה לבית משפט לעניינים מינהליים על החלטת הממונה לפי פרק זה, כדי לעכב את ביצוע		

² ס"ח התשכ"א, עמ' 192.

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
והחזר		ההחלטה, אלא אם כן הסכים לכך הממונה או שבית המשפט הורה על כך. החליט בית המשפט, לאחר ששולם העיצום הכספי, לקבל עתירה כאמור בסעיף קטן (א) או ערעור על החלטה בעתירה כאמור והורה על החזרת סכום העיצום הכספי ששולם או על הפחתת העיצום הכספי, יוחזר הסכום ששולם או כל חלק ממנו אשר הופחת, לפי העניין, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלומו עד יום החזרתו.		
תיקון חוק בתי משפט לעניינים מנהליים		26לז. בחוק בתי משפט לעניינים מנהליים, התש"ס-2000, בתוספת הראשונה, בפרט 32 בסופו יבוא: (12) החלטת הממונה לפי סימן ו' בפרק ג'1 לחוק שירות ביטחון [נוסח משולב], תשמ"ו – 1986 (הוראת שעה).		
פרסום		26לז. (א) הטיל הממונה עיצום כספי לפי סימן זה, יפרסם באתר האינטרנט של משרד הבטחון את הפרטים שלהלן, בדרך שתבטיח שקיפות לגבי הפעלת שיקול דעתו בקבלת ההחלטה להטיל עיצום כספי: (1) דבר הטלת העיצום הכספי; (2) מהות ההפרה שבשלה הוטל העיצום הכספי ונסיבות ההפרה; (3) סכום העיצום הכספי שהוטל; (4) אם הופחת העיצום הכספי - הנסיבות שבשלן הופחת סכום העיצום ושיעורי ההפחתה; (5) פרטים על אודות המפר, הנוגעים לעניין. (ב) הוגשה עתירה לבתי משפט לעניינים מנהליים או הוגש ערעור על החלטה בעתירה כאמור, יפרסם הממונה, בפרסום לפי סעיף קטן (א) גם את דבר הגשת העתירה או הערעור ואת תוצאותיהם. (ג) על אף האמור בסעיף זה, לא יפרסם הממונה פרטים שהם בגדר מידע שרשות ציבורית מנועה מלמסור לפי סעיף 9(א) לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998, וכן רשאי הוא שלא לפרסם פרטים לפי סעיף זה, שהם בגדר מידע שרשות ציבורית אינה חייבת למסור לפי סעיף 9(ב) לחוק האמור. (ד) פרסום לפי סעיף זה יהיה לתקופה של שנתיים; השר רשאי לקבוע דרכים נוספות לפרסום הפרטים האמורים בסעיף זה.		
אכיפה פלילית – הוראת שעה			הצעת המכון היא כי על מנת לאפשר לצבא ולציבור החרדי להיערך, ובשים לב לסנקציות הכלכליות אשר נוספו, אשר יוטלו על מי שיפר	26מא. החל ביום פרסומו של חוק זה ולתקופה של חמש שנים, לא יחולו הוראות סעיפים 35, 46 ו-52(א), על

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
			את חובתו על פי חוק זה, יש לאפשר תקופת מעבר של 5 שנים, בהן לא ינקטו צעדי אכיפה פליליים כנגד תלמידי ישיבות אשר יפרו את הוראות החוק.	תלמיד ישיבה.
תיקון סעיף 49ב	בסעיף 49 לחוק העיקרי – <u>(1) בסעיף קטן (א), אחרי</u> <u>"הוראות חוק זה" יבוא</u> <u>"וכן לשם עריכת רישום</u> <u>נוכחות של מיועדים</u> <u>לשירות ביטחון שהם</u> <u>תלמידי ישיבה או של</u> <u>משרתים בשירות משולב</u> <u>כהגדרתו בסעיף 22א"</u> <u>(2) בסעיף קטן (ד), בהגדרה</u> <u>"ישיבה", במקום "26ב" יבוא</u> <u>"26ג."</u>	סעיף זה קובע כי סמכויות המפקח יחולו גם לשם עריכת רישום נוכחות של מיועדים לשירות בטחון שהם תלמידי ישיבה או משרתים בישיבות הסדר.	הצעת המכון היא להוסיף לסמכויות המפקחים את האפשרות להפיק באופן אוטומטי נתוני זיהוי ביומטריים על מנת לפקח על נוכחות תלמידי הישיבה בישיבות, בהתאם למסגרת שנקבעה כתנאי לדחיית השירות.	בסעיף 49 לחוק העיקרי – (א) בסעיף קטן (א), בסופו יבוא : " (4) להפיק באופן אוטומטי נתוני זיהוי ביומטריים, לצורך השוואתם לאמצעים או לנתונים הביומטריים הכלולים במסמך הזיהוי של תלמיד הישיבה." ; (ב) בסעיף קטן (ד), בהגדרה "ישיבה", במקום "26ב" יבוא "26ג."
החלפת סעיף 49ג	<u>4. במקום סעיף 49ג יבוא :</u> <u>"ביצוע ביקורות</u> <u>49ג. על מפקח שהוסמך לפי סעיף</u> <u>49א לבצע ביקורת, כאמור</u> <u>בסעיף 49ב, בכל אחת</u> <u>מהישיבות המנויות</u> <u>ברשימה שגיבש שר</u>	סעיף זה למעשה מבטל את אפשרות הסמכת בודקים, שאינם עובדי מדינה, לעריכת רישום נוכחות של מלש"בים ומותיר אותו בידי מפקחים בלבד אולם קובע חובת ביקורת אחת ל-3 חודשים.		

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

סעיף חליפי מוצע	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	הסבר הסעיף	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	כותרת בסעיף הצעת החוק
			<u>הביטחון לפי הוראות פרק ג', 1, אחת לשלושה חודשים.</u>	
		בסעיף זה נעשות התאמות הנובעות מביטול הבדקים והעברת הסמכות למפקחים.	<u>5. בסעיף 49 לחוק העיקרי -</u> <u>(1) במקום כותרת הסעיף יבוא</u> <u>"העברת מידע למפקח";</u> <u>(2) בסעיף קטן (א), במקום "רישום</u> <u>נוכחות כאמור בסעיף 49" יבוא</u> <u>"עריכת ביקורת כאמור בסעיף</u> <u>49ב", המילה "רשאי" תימחק,</u> <u>ובמקום "להעביר לבדק" יבוא</u> <u>"יעביר למפקח"</u> <u>(3) בסעיף קטן (ג), במקום "בדק"</u> <u>יבוא "מפקח"</u>	<u>תיקון סעיף 49</u>
49ה1. (א) לצורך פיקוח על מילוי החובה המנויה בסעיף 26ה(א)(1), תערך על ידי ראש הישיבה בקרה על נוכחות מועמדים לשירות בטחון, הנמצאים בדחיית שירות, באמצעות מערכת נוכחות ביומטרית. (ב) נתוני מערכת הנוכחות הביומטרית, ישמרו לכל הפחות	הצעת המכון היא להוסיף אמצעי בקרה לבדיקת נוכחות מועמדים לשירות בטחון בישיבה כנדרש בסעיף 26ה(א)(1), באמצעות מערכת נוכחות ביומטרית. הצורך בהגברת הפיקוח וקביעת אמצעי זה, נעשית בשים לב לנתוני עבודה מדווחת ("עבודה בלבן") אשר בחנו את אחוז התלמידים, אשר נמצאים תחת הסדר "תורתו אומנותו". נתונים אלה מצביעים על כך שבין 20-45% מהגברים			הוספת סעיף 49ה1

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
			אשר התחייבו ללימודים תורניים, תחת שירות צבאי, ולכך שלא יעסקו בכל עיסוק אחר, דיווחו על עבודה בהיקפי משרה גבוהים העולים ככל שעולה גילם, ולא דווקא בתקופת חופשת בין הזמנים. בהינתן שהנתונים מתבססים על נתונים רשמיים של המדינה, סביר להניח שמדובר בהערכת חסר למתרחש במציאות וכי יש תלמידים נוספים אשר עובדים ועבודתם אינה מדווחת. נתונים אלה התגלו על אף החובות הקבועים כיום בחוק אשר כוללים הצהרת של תלמיד הישיבה ובעלי תפקידים בישיבה וככאלה מצביעים על כך שלא ניתן לתת אמון באלה, ללא בקרה ושימוש באמצעים חד חד ערכיים ובלתי תלויים וניתנים להשפעה. בנוסף ועל מנת לאפשר פיקוח משמעותי על אמצעי זה מוצע לחייב את הישיבות לשמור נתונים אלה לתקופה של 3 שנים.	לתקופה של שלוש שנים ממועד איסופם.
תיקון סעיף 149	בסעיף 149 לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (א) יבוא: (1א) נוסף על המידע כאמור בסעיף קטן (א), ימסור משרד החינוך למשרד הביטחון ולצבא הגנה	התיקון מוסיף על חובת העברת המידע הקיימת בין משרד החינוך למשרד הביטחון ולצה"ל בענין רשימת תלמידי ישיבות, נוכחותם בישיבות וביקורות שנערכו בנושא,	כיון שלעמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה יש לקבוע חובת גיוס כללית ולא יעדי גיוס, אין צורך בסעיף המסייע לעמוד ביעדים. עם זאת, על מנת לאפשר את צמצום כספי	(ב1) משרד הבטחון יעביר נתונים למשרד החינוך, למשרד העבודה, למשרד הבינוי והשיכון, לרשות מקרקעי ישראל, למוסד לביטוח לאומי ולנציבות שירות המדינה,

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	לישראל, לפי דרישתם, נתונים שיש בידיו בדבר לימודיהם של המתגייסים לצבא הגנה לישראל או לשירות לאומי-אזרחי במוסד חינוך חרדי כהגדרתו בסעיף 26יב, לפני גיוסם, ובכלל זה בעניין היותם בוגרי מוסד חינוך חרדי כהגדרתם באותו סעיף, לשם בחינת העמידה ברף המינימלי השנתי יעדיהם לפי סימן ג' לפרק ג' ¹ ; לשם כך, ימסרו משרד הביטחון וצבא הגנה לישראל למשרד החינוך, לפי דרישתו, את רשימת המתגייסים כאמור; מידע כאמור בסעיף קטן זה יימסר רק לתכלית האמורה ובמידה שנדרש".	העברת מידע נוספת בעניין משרתי השירות הלאומי-אזרחי ותלמידי ישיבות, בהקשר למעמדם. זאת לשם אפשרות נוחה לבחינת עמידה ביעדי הגיוס.	התמיכה והסיוע הכלכלי כמוצע בסעיף 26טז מוצע לקבוע חובת דיווח של משרד הביטחון לכלל הגופים אשר מעניקים את ההטבות המפורטות שם, ובהם משרד החינוך, משרד העבודה, משרד הבינוי והשיכון, רשות מקרקעי ישראל, המוסד לביטוח לאומי ונציבות שירות המדינה, על מנת שלא יוסיפו לתת הטבות אלה למי שאינו זכאי להן.	בדבר תלמידי ישיבות, כוללים ומוסדות חינוך חרדים אשר מפרים את הוראות חוק זה, לצורך מילוי הוראות סעיף 26טז;
<u>תיקון סעיף 49</u>	<u>בסעיף 49 לחוק העיקרי, במקום "רשאי שר הביטחון להסתמך" יבוא "לא יסתמך שר הביטחון".</u>	בסעיף זה נקבע כי למעשה שר הבטחון לא יכול להסתמך על נתוני משרד החינוך לצורך ביצוע הליכי הפיקוח.	סעיף זה למעשה אינו מאפשר למשרד הבטחון להסתמך על הפיקוח שנעשה על ידי רשות מנהלית אחרת ולמעשה מחייב את משרד הבטחון לבצע פיקוח עצמאי בנוסף לפיקוח של משרד החינוך. בכך, למעשה נוספת משוכה אשר מקשה על משרד הבטחון לבצע את הפיקוח ומעביר את מסירת המידע ממשרד החינוך למעמד של ידיעה בלבד ולא כאמצעי אפקטיבי בפני עצמו. התנהלות זו למעשה	ביטול התיקון

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
			מקשה על הפיקוח והאכיפה במקרה של הפרת דרישות החוק. הסמכות לבצע פיקוח עצמאי נתונה למשרד הבטחון, ככך שככל שברצונו לבצע זאת, פתוחה בפניו הדרך, אולם ראוי שיוכל גם להסתמך על נתונים של רשות אחרת ולא יהיה מחויב לביצוע הפיקוח הכפול.	
הוספת סעיף 149	אחרי סעיף 149 לחוק העיקרי יבוא : "סנקציות בשל אי-מילוי חובת נוכחות 149. (א) שר הביטחון יתקין תקנות לעניין: (1) דרכי הפיקוח של מפקח על קיום התנאים המפורטים כאמור בסעיף 26. (2) פקיעת צו דחיית השירות ואופן החלת הוראות סעיף 26 לגבי תלמיד ישיבה שהמשיך שלא למלא את תנאי צו דחיית השירות שניתן לו, לאחר שניתנה לו הזדמנות לטעון את טענותיו בעניין. (3) מתן התראה לראש הישיבה לעניין פסקאות (1) ו-(2).	סעיף זה קובע את סמכותו של שר הבטחון לקבוע תקנות בדבר דרכי הפיקוח ואת פקיעת צו דחיית השירות ואופן החלתו בנוגע לתלמיד ישיבה. בנוסף, קובע הסעיף חובת הסרת רשימה מרשימת הישיבות במקרה של אי נוכחות חוזרת של 20% או יותר, לאחר קבלת התראה בנושא.	הרף על 20% שנקבע הוא רף מאוד גבוה (חמישית מתלמידי הישיבה אינם ממלאים את חובת הנוכחות שלהם). יש בכך מעין עצימת עין והכשרת העדרות של עד 20% מתלמידיה. זאת בהתחשב בכך שבחלק מסוים מן הישיבות 20% מהתלמידים מגיע כדי מספר של עשרות ואף מאות תלמידים. בפרט, בשים לב לכך שבסעיף 26 בנוסחו בהצעת החוק אין לשר הבטחון סמכות להסיר רשימה מרשימת הישיבות ברף נמוך יותר שכן סעיף הסל נמחק ואפשרות זו אינה נכללת ברשימת החלופות ואף לא באמות המידה שגיבש השר במסגרת תקנות שירות בטחון (אמות מידה לגיבוש רשימה של ישיבות), תשע"ח – 2017. גם הפורמט שנקבע בסעיף מקשה על אפשרות מימושו שכן הוא קובע חובה לאי נוכחות	

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	(ב) ראה המפקח כי בישיבה מסוימת קיימת אי-נוכחות חוזרת של 20% אחוזים או יותר מתלמידיה שקיבלו צו דחיית שירות, ייתן התראה לראש הישיבה בעניין; ראה המפקח כי באותה ישיבה ממשיכה אי-נוכחות של 20% או יותר מתלמידיה שקיבלו צו דחיית שירות, תוסר הישיבה מרשימת הישיבות ותינתן לתלמידיה הזדמנות להירשם בישיבה אחרת."		חוזרת ברף של 20%, ורק אז ניתן לשלוח התראה, ורק אם לאחר ההתראה עדיין ממשיכה אי הנוכחות ברף של 20%, מסירים את הישיבה מהרשימה – מדובר בהליך ארוך וממושך שבו למעשה הסדר תורתו אומנותו שהוא מטרת החוק כפי שהגדירו אותה אינה מתקיימת ועל אף זאת, תלמידי אותה ישיבה אינה ממלאים חובה זו. מהעבר השני, יש לשים לב כי להבדיל מסעיף 26א, סעיף זה אינו מסדיר את מעמדם של יתר התלמידים באותה הישיבה, אשר מילאו אחר חובתם, לאחר הסרתה מהרשימה.	
החלפת סעיף 49	במקום סעיף 49 לחוק העיקרי יבוא: "דיווח לכנסת 49.א) שר הביטחון ידווח לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת, אחת לשלושה חודשים, על הנתונים הבאים: (1) מספר המפקחים שהוסמכו לפי סעיף זה; (2) מספר הביקורות שבוצעו ותוצאותיהן; (3) מספר ההתראות שניתנו למנהל	סעיף זה כולל חובות דיווח לכנסת על הליכי הפיקוח והאכיפה שבוצעו, יחד עם נתונים בנוגע לצווי דחיית גיוס וצווי גיוס וציות להם.	לא ברור למה ההפרדה בין חובות הדיווח לכנסת – זו הקבועה בסעיף 26כח וזו כאן ויש בהן אף כפילות. לאור זאת מוצע לאחד אותן לחובת דיווח אחת על כלל ההליכים – הליכי הגיוס, הליכי הפיקוח והליכי האכיפה.	נוסח מוצע בסעיף 26כח

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	הישיבה או מי שהוסמך לכך מטעמו בשל היעדרות, כאמור בסעיף 149, ותוצאותיהן; (4) מספר תלמידי הישיבה שבידם צו דחיית שירות; (5) מספר צווי הגיוס שנשלחו לבוגרי מוסדות החינוך החרדיים; (6) מספר המתייצבים בלשכת הגיוס מבין מספר בוגרי מוסדות החינוך החרדיים אליהם נשלח צו גיוס; (7) מספר המתגייסים לשירות סדיר מבין מספר המתייצבים כאמור בפסקה (6), והתפקידים בהם שובצו; (8) מספר צווי 12 ומספר צווי מעצר שנשלחו למי שלא קיים חובותיו לפי סעיף 26ה"			
10. שר הביטחון, באישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, רשאי להאריך את תוקפו של החוק, לתקופה נוספת של שנה בכל פעם, אם נוכח כי היתה עמידה של 95% ברף המינימלי השנתי לגיוס בארבע	סעיף זה מאפשר לשר הבטחון להעריך את תוקף החוק לתקופה של שנה אם יש עמידה של 95% מהיעדים במשך 4 מתוך 6 שנים.	לא ברורה מהות סעיף זה בשים לב לכך שהצעת החוק אינה הוראת שעה ואינה תחומה בזמן ולפיכך גם במידה ולא תהיה עמידה ברף המינימלי החוק ימשיך לחול. כפי שתואר בסעיף 26ז, גם אי עמידה ביעדים במשך יותר משלוש שנים אינה מובילה	ביטול הסעיף כחלק מביטול היעדים	

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	שנות גיוס מתוך שש שנות הגיוס שקדמו לתקופת הארכה.		לבטלותו של פרק זה, אלא לכל היותר בחינת הצורך בתיקוני חקיקה או הוספת תמריצים.	
	ככל שהכנסת בוחרת לנקוט בשיטת היעדים, מוצע להוסיף את בטלות הפרק במקרה של אי עמידה ביעדים ולקבוע אותו כהוראת שעה תחומה בזמן.			
תיקון התוספת	בתוספת לחוק העיקרי, בכותרת, במקום "תוספת" יבוא "תוספת ראשונה."			
הוספת תוספת שניה	אחרי התוספת הראשונה לחוק העיקרי יבוא: יעדי הגיוס השנתיים לשירות סדיר ולשירות לאומי אזרחי (טבלת יעדים לשנים 2021 ואילך).			
תוספת שלישית	תוספת שלישית: שיעור המתגייסים בפועל מקרב תלמידי ישיבה לצורך החרגת ישיבה מהפחתת התמיכה (טבלת יעדים לפי שנים מ-2019 ואילך)			
תיקון עקיף לחוק שירות לאומי אזרחי	11. בחוק שירות לאומי-אזרחי התשע"ד – 2014 סעיף 1 – (1) בסעיף 1 בהגדרה "שירות		עמדת המכון היא כי יש לבטל את השירות הלאומי-אזרחי במתכונתו הנוכחית ולהותיר שירות אזרחי-ביטחוני בלבד, אשר ניתן לבצעו	בסעיף 1 – ההגדרות "רשות ציבורית" ו"שירות אזרחי חברתי" – ימחקו.

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	לאומי-אזרחי", במקום – "למי שהופנה על ידי פוקד לפי הוראות פרק ג' לחוק שירות ביטחון" יבוא "לאוכלוסיית היעד כאמור בסעיף 2"		בגופים המפורטים בסעיף 4 לחוק בלבד. לאור זאת, מוצע לבטל את הגדרת "רשות ציבורית" ו"שירות אזרחי חברתי" המופיעות בסעיף ההגדרות. שירות אזרחי ביטחוני מסייע לצרכים הביטחוניים שבפניהם ניצבת מדינת ישראל ומאפשר פיקוח הדוק יותר על ביצועו ויעילותו.	
אוכלוסיית יעד	במקום סעיף 2 יבוא: 2. הרשות תפנה כל אחד מאלה לגוף מפעיל לשם ביצוע שירות לאומי-אזרחי: (1) מיועד לשירות ביטחון שהסכים לשרת בשירות לאומי-אזרחי ושפוקד אישר את שירותו כאמור לפי הוראות סעיף 26 לחוק שירות ביטחון. (2) מי ששר הביטחון פטר אותו מחובת שירות סדיר לפי הוראות פרק ג' לחוק שירות ביטחון, ובלבד שטרם מלאו לו 29 שנים והגיש לרשות בקשה לשרת בשירות לאומי-אזרחי.		עמדת המכון היא כי אין לפטור משירות ביטחון ולפיכך אין מקום ליצירת מסלול זה. יתירה מזאת, קיים חוק אשר מאפשר התנדבות לשירות אזרחי לאלו הפטורים משירות צבאי וזהו חוק שירות אזרחי, תשע"ז – 2017. לפיכך לא ברור מדוע נדרש לקבוע כי אלו הפטורים משירות בשל השתייכותם למגזר החרדי יופנו לנתיב שונה מיתר הפטורים. גם במישור המהותי, אין מקום להפנות אזרחים אלה לשירות אזרחי-לאומי. חוק שירות אזרחי-לאומי מסדיר מסגרת המהווה תחליף לשירות צבאי, ונקבע בה, בין היתר, כי במידה ושירות זה אינו מבוצע כנדרש ניתן לשוב לשירות הצבאי הסדיר. עירוב מסלולים אלה עלול לייצר קשיים תפעוליים במסגרות, בשל המעמדות השונים. בנוסף, יש לתת תשומת לב לכך שהפניית	(2) בסעיף 2 - (א) בסעיף קטן (א), בפסקה (1) במקום "21" יבוא "20" וטרם מלאו לו 24 שנים". בסעיף קטן (א), בפסקה (2) המילים "לפני פקיעתו ביום י"א בתמוז התשפ"ג (30 ביוני 2023)" – יימחקו.

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
			המלש"בים למסלול זה מאפשרת למנותם במכסת יעדי הגיוס לשירות לאומי-אזרחי, ובהתאם להגדרת יעדים אלה – גם כחלק מיעדי הגיוס השנתי הכולל. גם בשל כך יש לבטל את האפשרות לראות בכך שירות לאומי-אזרחי. לאור זאת, מוצע לתקן את הוראות הסעיף כפי שהן כיום ולשנות את גיל השירות האזרחי לגיל 20. לחלופין, ניתן להותיר בהצעת החוק המקורית את ס"ק (1) בלבד.	
			בשים לב לאי הסדרים אשר התגלו בשירות האזרחי-חברתי וכן על מנת להבטיח כי השירות האזרחי יהיה דומה במהותו ובמטרותיו לשירות הצבאי הסדיר, מוצע על פי מתווה המכון לבטל את השירות האזרחי-חברתי ולפיכך מוצע לבטל את סעיף 3 המגדיר אותו.	(3) סעיף 3 - יימחק
	<u>בסעיף 4 –</u> <u>(1) בסעיף קטן (א), פסקאות (4)</u> <u>עד (8) יימחקו; 11</u>	סעיף קטן 4(א) קובע את היחידות בהן ניתן לבצע שירות אזרחי-ביטחוני ובהן יחידות סמן במשרד ראש הממשלה, משטרת ישראל, שירות בתי הסוהר, הרשות הארצית לכבאות והצלה, הרשות להגנה על עדים, המשטרה הירוקה ואגף ים וחופים במשרד להגנת הסביבה,	עמדת המכון היא כי אין צורך בצמצום מספר היחידות בהן נעשה שירות אזרחי-ביטחוני. זאת, בשים לב לחובת הגיוס החלה על כולם. יחד עם זאת, נמצא כי יש לבטל את השירות האזרחי-חברתי. בשים לב לכך שהצעת התיקון כוללת הארכה של תקופת השירות והתאמתו למשך השירות	בסעיף 4 לחוק – (4) בסעיף קטן (ב) במקום הרישה עד המילים "שירות כאמור" יבוא "הוראות סעיפים 7(א)(1) ו-2(2), 8(ד) ופרט 4 בתוספת לא יחולו על שירות בגוף כאמור בסעיף (א)(1)";

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
		אגודת מד"א, גופים בפריסה ארצית שעיקרם הצלת חיי אדם וגופים שעזרתם נדרשת באופן מיידי לזיהוי קורבנות אסון. הצעת החוק מציעה להותיר רק את יחידות הסמך במשרד ראש הממשלה שתכלית פעילותן היא בטחון המדינה ותושביה, משטרת ישראל ושירות בתי הסוהר. סעיף קטן 4(ב) נותן התייחסות מיוחדת לשירות ביחידות הסמך של משרד ראש הממשלה שתכלית פעילותן היא ביטחון המדינה ותושביה, וקובע כי שירות זה יהיה לתקופה של שנתיים והיקף תנאי השירות ייקבעו על ידי ראש הגוף בו מבוצע השירות. התקופה שנקבעה בהוראת החוק המקורית זהה לתקופת השירות שנקבעה בסעיף 7(א)(2) לשירות אזרחי-ביטחוני בכלל, אשר עמדה על שנתיים.	הצבאי הסדיר, בוצעה התאמה אשר משווה את תקופת השירות בכל היחידות בהן מבוצע שירות אזרחי-ביטחוני. יתר ההוראות אשר קובעות כי בגופים אלה היקף ותנאי השירות ייקבעו על ידי ראש הגוף נותרו בעינם.	
<u>סעיף קטן (ג) – יימחק.</u>	סעיף קטן 4(ג) קובע מכסות שירות	בשים לב לכך שעל פי עמדת המכון, ממילא	סעיף קטן (ג) – בטל.	

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
		של מאה משרתים בגוף המפורט בסעיף 4(א)(7) - אגודת מגן דוד אדום, ומאה משרתים נוספים בגופים המפורטים בסעיף 4(א)(8) – גופים בפריסה ארצית שעיקר עיסוקם בהצלת חיי אדם וגופים שעזרתם נדרשת באופן מיידי לזיהוי קורבנות אסון.	הפנייה לשירות הלאומי-אזרחי תיעשה רק לאחר מילוי צורכי הצבא, וכן נוכח קביעת המכסה המקסימלית של המשרתים בשירות לאומי-אזרחי על מחצית מבין תלמידי הישיבה המלש"בים בכל שנת שירות, אין צורך עוד במכסות אלה.	
	<u>סעיף קטן 5(ב)</u>		כחלק מביטול השירות האזרחי-חברתי וכפועל יוצא מביטול הגדרת רשות ציבורית או תאגיד, מוצע לבטל את סעיף 5(ב) לחוק.	בסעיף 5(ב) במקום "לרשות ציבורית או לתאגיד שמתקיימים בהם התנאים האמורים בסעיף 14" יבוא "לגוף מפעיל שהגיש".
	בסעיף 6(ז)(2), במקום – "מיועד לשירות ביטחון" יבוא "אדם, לפי הוראות סעיף 2,"		כחלק מביטול השירות האזרחי-חברתי מוצע לתקן את סעיף 6, המסדיר את נושא ניגוד העניינים, והאבחנה בין הגופים השונים.	בסעיף 6 – (1) בסעיף קטן (ז), בפסקה (1) במקום המילים "בגוף מפעיל שהוא רשות ציבורית" יבוא "גופים כאמור בסעיף 4(א)(1) עד (6) ובמקום "באותה רשות ציבורית" יבוא "באותו גוף"; (2) בסעיף קטן (ז), בפסקה (2) במקום המילים "בגוף מפעיל שאינו רשות ציבורית" יבוא "גופים כאמור בסעיף 4(א)(7)

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
				עד (8). (3) בסעיף קטן (ח), בפסקה (1) המילים "שיחולו על משרתים בשירות אזרחי-ביטחוני בלבד" יימחקו.
			מוצע להעלות את היקף ומשך השירות בשירות האזרחי-לאומי-ביטחוני כך שככלל יהיה חופף למשך השירות הצבאי, וכן להעלות את היקף השעות ל-40 שעות שבועיות, למעט במקרים חריגים.	בסעיף 7 – תחת סעיף (א) יבוא – (א)(1) משרת בשירות לאומי-אזרחי ישרת בהיקף שלא יפחת מ-40 שעות שבועיות. (2) על אף האמור בסעיף קטן (1), משרת רשאי לשרת בהיקף שלא יפחת מ-36 שעות שבועיות, באישור המנהל ומנימוקים מיוחדים שיירשמו. (3) משך השירות יהיה ליוצא-צבא גבר, בהתאם לזמן השירות שנקבע בסעיף 15 לחוק שירות ביטחון וליוצא-צבא אשה, בהתאם לזמן השירות שנקבע בסעיף 16 לחוק שירות ביטחון.
			כחלק מביטול השירות האזרחי – חברתי מוצע לתקן את הגדרת מפעיל כך שיכלול אך ורק גופים המנויים בסעיף 4.	בסעיף 14 – (1) במקום סעיף קטן (ב) יבוא: " (ב) אחד הגופים המנויים בסעיף 4 רשאי להגיש

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
				בקשה לשמש גוף מפעיל". (2) בסעיף קטן (ג) במקום הקטע המתחיל במילים "לרשות ציבורית" ועד המילים "להגדרה" רשות ציבורית" יבוא "לגופים כאמור בסעיף 4(א)(1) עד (6); אישור כאמור". (3) סעיף קטן (ד) – בטל. (4) בסעיף קטן (ה), בפסקה (1) – המילים "בתחומי השירות כאמור בסעיף 3" – יימחקו.
			כחלק מביטול השירות האזרחי-חברתי והותרת שירות אזרחי-ביטחוני בלבד, מוצע לתקן את סעיף 15.	בסעיף 15(ב) המילים "לעניין גוף מפעיל בשירות אזרחי-ביטחוני" – יימחקו.
			כחלק מביטול השירות האזרחי-חברתי והגדרת רשות ציבורית כפועל יוצא והותרת שירות אזרחי-ביטחוני בלבד, מוצע לתקן את סעיף 16.	בסעיף 16 – (1) בסעיף קטן (א) המילים "שמשותפים בו משרתים בשירות אזרחי-ביטחוני" – יימחקו. (2) במקום סעיף קטן (ב) יבוא: (3) "השר, בהתייעצות עם שר האוצר, יקבע הוראות לעניין היקף

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
				חובת ההשתתפות של גופים מפעילים בעלות הפעלת משרתים בשירות לאומי-אזרחי אצלם והדרכים למימוש חובת ההשתתפות, ובלבד שהיקף ההשתתפות שייקבע כאמור לא יפחת מ-15% ולא יעלה על 40% מעלות הפעלה ממוצעת של משרת בהתאם לסוג הגוף המפעיל ולסוג השירות, ורשאי הוא לקבוע שיעורי ההשתתפות שונים לסוגי גופים מפעילים שונים וסוגי שירות שונים.
	(ג) בסעיף 23 – (א) בסעיף קטן (ב) – (1) במקום – הרישא – יבוא יהמנהל יודיע לפוקד אם התקיימה – נסיבה מהנסיבות – כמפורט – להלן, לגבי מיועד לשירות ביטחון שאושר – להציבו – בשירות לאומי-אזרחי – כאמור בסעיף 2(1), בתוך 7 ימים מיום – התקיימות – אותה			

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

סעיף חליפי מוצע	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	הסבר הסעיף	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	כותרת בסעיף הצעת החוק
			נסיבה; (2) בפסקה (1), במקום "הוא נוכח" יבוא "המנהל נוכח"; ובמקום "יבצע מיועד לשירות ביטחון" יבוא ייבצע המיועד לשירות ביטחון"; בפסקאות (2) ו-(3), במקום "של משרת" יבוא "של המיועד לשירות ביטחון".	
בסעיף 33, לאחר המילים "של אישה" יבוא: "ולא ייפגע אורח חיו של עובד בגוף המפעיל".	מוצע להוסיף לכך אי פגיעה כללית באורח חיים של עובדי הגוף המפעיל.	תיקון סעיף 33 עוסק במניעת פגיעה במעמדה של אישה במסגרת השירות.	<u>(3)(4)</u> סעיף 33	מניעת פגיעה באורח חיי העובדים בגוף המפעיל
בסעיף 35, האמור בו יסומן "(א)" ואחריו יבוא: " (ב) דיווח כאמור בסעיף קטן (א) יפורסם בהודעה ברשומות ובאתר האינטרנט של הרשות, אחת לשנה במהלך חודש דצמבר."	הוספת סעיף המחייב את פרסום הנתונים המדווחים לכנסת בדבר השירות הלאומי-אזרחי (מופיע בסעיף 26ח).		<u>(4)(5)</u>	
		הסעיף מבטל את מועד פקיעת חוק השירות הלאומי-אזרחי.	<u>(5)(6)</u> בסעיף (5) - סעיף 36 - בטל	
מי שהחל לשרת בשירות לאומי-אזרחי שאינו שירות אזרחי-ביטחוני			<u>(6)(7)</u>	הוראות מעבר

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
				ערב תחילתו של חוק זה, יחולו עליו הוראות חוק זה, עד תום תקופת שירותו.
חובת דיווח ופרסום ברשומות	(7)(ג)	בפרק היעדים של הצעת חוק זו (סעיף 26 י"ח) מופיעה חובת דיווח של השר הממונה על השירות הלאומי-אזרחי לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת על מספר משרתי השירות הלאומי-אזרחי והגופים המקבילים, וכן חובת פרסום של הדיווח ברשומות. בהצעת החוק מופיעה גם חובת דיווח לממשלה (נוסף לדיווח לכנסת). בענין זה יוער כי בחוק השירות הלאומי-אזרחי קיימת בסעיף 35 חובת דיווח לכנסת, הכוללת, בין היתר, דיווח על מספר המשרתים בשירות לאומי אזרחי. בסעיף 18 לחוק זה מופיעה חובת פרסום הכוללת את שמות הגופים המפעילים, כהגדרתם בחוק שירות לאומי-אזרחי, תחום השירות שלהם ומספר המשרתים בהם בשנה	לאור המלצת המכון על ביטול היעדים, מוצע להעביר את חובת הדיווח, ככל שהיא נדרשת מעבר לחובות הדיווח והרישום הקבועות בחוק שירות אזרחי-לאומי, לפרק זה. כמו כן, מוצע כי נוסף לפרסום ברשומות המופיע בהצעת החוק, תתווסף חובת פרסום גם באתר הרשות לשירות לאומי-אזרחי. עוד מוצע כי מועד הדיווח והפרסום ייקבע לחודש דצמבר, על מנת לסנכרן דיווח זה עם מועד הדיווח לכנסת הקבוע בסעיף 35 לחוק שירות לאומי-אזרחי ולא להכביד על הרשות לשירות לאומי-אזרחי ועל הכנסת בדיווחים ובדיונים כפולים. ביחס לחובת הדיווח לממשלה הקבועה בהצעת החוק, לא ברור מה טיבה ולשם מה היא נדרשת ולפיכך מוצע להסירה.	השר הממונה על השירות הלאומי-אזרחי ידווח לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת, אחת לשנה בחודש דצמבר, לגבי השנה שקדמה למועד הדיווח, על העניינים הבאים: (4) מספר המשרתים בשירות לאומי-אזרחי שהחלו לשרת באותה שנת גיוס; (5) מספר המשרתים בשירות לאומי-אזרחי בחלוקה לגופים המפעילים; (6) השוואה לשנים קודמות. דיווח כאמור בסעיף קטן (ה), יפורסם באותו מועד בהודעה ברשומות ובאתר הרשות לשירות לאומי אזרחי.

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
תיקון עקיף חוק סיוע כלכלי לעידוד לומדי תורה וסטודנטים נזקקים	(8)(9) בחוק סיוע כלכלי לעידוד לומדי תורה וסטודנטים נזקקים, התשע"ז – 2017, בסעיף 2, בהגדרת לומד תורה", בפסקה (1), במקום "26יח" יבוא "26ד" ובמקום הסיפה החל מהמילים "ואם סעיף 26כג(א)(1)" יבוא "לפי סעיפים 22ג(א)(1) או 26ה(1) לאותו חוק, לפי העניין."	שקדמה לפרסום.	בהתאם למתווה המכון מוצע להוריד את הגיל וההכשרה התעסוקתית ולפיכך יש צורך לבצע התאמות בחוק הסיוע הכלכלי בהתאם. מוצע להוסיף תנאי סף לקבלת הסיוע הכלכלי של מילוי הוראות חוק שירות בטחון על מנת לתמרץ גיוס.	בחוק סיוע כלכלי לעידוד לומדי תורה וסטודנטים נזקקים, התשע"ז – 2017, בסעיף 2 בהגדרת "לומד תורה" – בפסקה (1), במקום "26יח" יבוא "26ד" והסיפה החל מהמילים "ואם הוא נמצא בהכשרה תעסוקתית" – תימחק. בסעיף 3(א), בסופו יבוא: קיים את הוראות חוק שירות בטחון.
תיקון עקיף חוק שירות המדינה (מינויים)	(9)(10)		מוצע להוסיף תנאי סף לזכאות להעדפות של מילוי הוראות חוק שירות בטחון על מנת לתמרץ גיוס.	בסעיף 15 לחוק שירות המדינה (מינויים), תשי"ט – 1959 בהגדרת "בן האוכלוסיה החרדית" – בסופו יבוא "אשר קיים את הוראות חוק שירות בטחון".
תיקון עקיף חוק הביטוח הלאומי	(10)(11)		מוצע להוסיף תיקון לחוק הביטוח הלאומי, אשר מחריג תלמיד במוסד תורני או בישיבה מרשימת החרוגים בכל הנוגע לסכום המזערי, באופן שישפיע על גובה דמי הביטוח המשתלמים על ידו.	בסעיף 348(ה) לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], תשנ"ה – 1995, אחרי "תלמיד במוסד תורני או בישיבה" יבוא "אשר קיים את הוראות חוק שירות בטחון".

הצעת חוק שירות בטחון –מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
תחילה והוראות מעבר	(א) ישיבה שהייתה כלולה, ערב תחילתו של חוק זה (בסעיף זה - יום התחילה), ברשימה שגיבש שר הביטחון לפי סעיף 26כד לחוק העיקרי, כנוסחו ערב יום התחילה, יראו אותה כישיבה הכלולה ברשימת הישיבות לפי סעיף 26יא לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 2 לחוק זה. (ב) על אף האמור בהגדרה "ישיבה" שבסעיף 26ג לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 2 לחוק זה, ישיבה כאמור בסעיף קטן (א) שאינה מופעלת על ידי עמותה או חברה לתועלת הציבור יראו אותה כישיבה לעניין פרק ג' 1 לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 2 לחוק זה, עד יום ל' באב התשפ"ב (27 באוגוסט 2022)			התאמת תאריך ההוראות
תחילה והוראות מעבר - המשך	(ג) צו דחיית שירות שניתן לפי פרק ג' 1 לחוק העיקרי, כנוסחו ערב יום התחילה, יראו אותו כאילו ניתן לפי סעיף 26ד לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 2 לחוק זה, לכל דבר ועניין, לרבות לעניין סעיף 26ז לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 2 לחוק זה. (ד) מוסד לימודי חרדי או חלק ממוסד לימודי המיועד לתלמידים חרדים שהיו כלולים בצו שקבע שר הביטחון לפי פסקה (2) להגדרה "בוגר מוסד חינוך חרדי" שבסעיף 26טו(א) לחוק העיקרי כנוסחו ערב יום התחילה, יראו אותו כמוסד חינוך חרדי שנקבע לפי פסקה (2) להגדרה "מוסד חינוך חרדי" שבסעיף 26יב לחוק העיקרי כנוסחו בסעיף 2 לחוק זה.	הוראת המעבר בס"ק (ב) עוסקת בהוראת מעבר עד לתאריך שפקע.	בשים לב לכך שהאפשרות למתן צו דחיית שירות פקעה, אין צורך בסעיף קטן (ג) בהצעת החוק המקורית ולפיכך מוצע לבטלו. בשים לב למתווה המכון המוצע, הכולל ביטול הכשרה תעסוקתית והיעדים, מוצע ביטול ס"ק (ד) ו(ה). בהתאם למתווה המכון מוצע כי כהוראת מעבר בלבד, ובשים לב לכך שעל פי פרסומים צורכי הצבא הם בעיקר באנשים צעירים, ובשים לב למאפייני החברה החרדית על פיה גיל הנישואין לגבר עומד על 23 בממוצע והוא הופך לאב בממוצע בגיל 24 וחצי, תינתן אפשרות למיועדים לשירות בטחון מעל גיל 23, לבצע שירות צבאי מקוצר שלא יפחת מ-6 חודשים ולהצטרף ישירות למערך המילואים. בנוסף מוצע לאפשר לתלמידי ישיבה אשר החלו	(ג) מיועד לשירות ביטחון שקיבל צו דחיית שירות שניתן לפי פרק ג' 1 לחוק העיקרי, כנוסחו ערב יום התחילה, ומלאו לו 23 שנים, רשאי שר הביטחון לפטור אותו בצו משירות סדיר, בכפוף לביצוע שירות סדיר הכולל הכשרה צבאית קרבית או אחרת למקצוע צבאי נדרש ושלא יפחת מ-6 חודשים במסלול ייעודי, שבין מטרתיו הכשרה לשירות במערך המילואים כהגדרתו בחוק שירות המילואים (בסעיף קטן זה - מערך המילואים). (ד) מיועד לשירות בטחון המשרת בשירות לאומי אזרחי, מכח סעיף 26ז או 26ט לחוק העיקרי, כנוסחו ערב יום התחילה, יראו

הצעת חוק שירות בטחון –מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	(ה) השכלה או הכשרה שאישר שר הכלכלה והתעשייה – כהכשרה תעסוקתית מיועדת לפי סעיף 26ג לחוק העיקרי כנוסחו – ערב יום התחילה, יראו אותו – כהכשרה תעסוקתית מיועדת – כהגדרתה בסעיף 26ג לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 2 לחוק זה. <u>(ה) לעניין שנת הגיוס שבה ייכנס החוק לתוקף ועד ליום 30.6.2027 יחולו הוראות אלה:</u> <u>(1) ביום כניסתו של החוק לתוקף סכום התמיכה לשיבה בעבור לימודי תלמיד ישיבה שקיבל צו דחיית שירות לא יעלה על מחצית מסכום הבסיס כהגדרתו בסעיף 26ט לחוק העיקרי כנוסחו בסעיף 1 לחוק זה;</u> <u>(2) היה מספר המתגייסים בפועל גבוה מהרף המינימלי השנתי לגיוס הקבוע בסעיף 26ג(א)(1) תושלם המחצית הנוספת של סכום התמיכה לשיבה בעבור לימודי תלמיד ישיבה שקיבל צו דחיית</u>	הוראות סעיף קטן (ה) למעשה מחזירה באופן מיידי את תשלום כספי התמיכה בגובה של מחצית הסכום ובמידה ותהיה עמידה ברף המינימלי ביולי 2027, יוחזרו כספי התמיכה רטרואקטיבית. אם לא היתה עמידה ברף המינימלי בסוף אותה שנה לא ישולמו כספי התמיכה עבור תלמיד שנמצא בדחיית שירות.	את לבצע שירות לאומי-אזרחי בכלל ושירות לאומי אזרחי שאינו שירות בטחוני בפרט להשלים את תקופת השירות. בכל הנוגע להשבת כספי התמיכה באופן מיידי – עמדת המכון היא כי אין לבטל רטרואקטיבית את הליכי האכיפה ואין ²החזיר את כספי התמיכה, אלא בכפוף למילוי חובות החוק וככל שהכנסת סבורה כי יש לנקוט במתווה היעדים, עד לעמידה בהם.	אותו כאילו ניתן מכח סעיף 26 ח לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 2 לחוק זה. (ה) (תיקונים לענין חוק שירות לאומי-אזרחי) לא יחולו על מי שערב יום התחילה החל לשרת בשירות לאומי-אזרחי שאינו שירות אזרחי-ביטחוני עד תום תקופת שירותו.

הצעת חוק שירות בטחון – מתווה הקואליציה – נייר מעודכן
יוחנן פלסנר, עו"ד נעה גשן, עו"ד שלומית רביצקי טור-פז, ד"ר גלעד מלאך

ינואר 2026

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	<u>שירות.</u> <u>(3) היה מספר המתגייסים בפועל נמוך מהרף המינימלי השנתי לגיוס הקבוע בסעיף 26(א)(1) יחולו הוראות סעיף 26(א)(1)(ב).</u> <u>(4) בסעיף זה, "סכום התמיכה" – כהגדרתה בסעיף 26טו לחוק העיקרי כנוסחו בסעיף 1 לחוק זה.</u> <u>(ו) בתקופה שמיום 1.7.2023 ועד תחילתו של חוק זה התקיימו במיועד לשירות ביטחון התנאים שבסעיף 26(1) ו-5(5) כנוסחם בסעיף 1 לחוק זה והוא הצהיר עליהן בכתב לפי הוראות סעיף 26(ה)(5) כנוסחו בסעיף 2 חוק זה, הוא לא יועמד לדין לפי סעיף 46 לחוק העיקרי בשל אי מילוי חובת ההתייצבות בתקופה האמורה ואם הועמד לדין יופסקו ההליכים ואם ניתן פסק דין יופסק ביצועו.</u> <u>(11) מיועד לשירות ביטחון שהוא תלמיד ישיבה רשאי, לבקש, לדחות בצו, את מועד התייצבותו לשירות סדיר, אם התקיימו בו התנאים</u>	הוראות סעיף קטן (ו) למעשה מאפשרות רטרואקטיבית לתלמיד ישיבה שעמד בתנאי דחיית השירות לא להיות מועמד לדין, להפסיק את ההליכים שננקטו נגדו ולהפסיק את ביצוע גזר הדין אם נגזר הדין והכל על בסיס הצהרתו. סעיף 11 מאפשר לתלמיד ישיבה לבקש לדחות את שירותו, אף אם לא מילא את חובותיו עד כה.		

כותרת בסעיף הצעת החוק	סעיף בהצעת החוק הקיימת ¹	הסבר הסעיף	עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה	סעיף חליפי מוצע
	<u>לדחיית שירות כאמור בסעיף 26ה,</u> <u>אף אם לא קיים חובות המוטלות</u> <u>עליו לפי החוק העיקרי, לרבות אי</u> <u>התייבבותו לרישום או לבדיקת</u> <u>כושרו לשירות ביטחון, או סירובו</u> <u>להיבדק או להשלים את הבדיקות</u> <u>אף אם לא קיים את חובותיו</u> <u>בתקופה שמיום 1.7.2023 ועד</u> <u>תחילתו של חוק זה</u>			